

**„STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY WILAMOWICE”**

**TOM I
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

TEKST UJEDNOLICONY

(Zmiany w tekście oznaczono kolorem czerwonym)

**ZAŁĄCZNIK NR 2
DO UCHWAŁY NR
RADY MIEJSKIEJ W WILAMOWICACH
Z DNIA R.**

ZAWARTOŚĆ TOMU I:

ROZDZIAŁ I	PRZEDMIOT OPRACOWANIA I USTALENIA OGÓLNE	2
ROZDZIAŁ II	PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE I GMINACH SĄSIEDNICH	3
ROZDZIAŁ III	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW	4
ROZDZIAŁ IV	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMAGU JEGO OCHRONY	6
ROZDZIAŁ V	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	7
ROZDZIAŁ VI	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	13
ROZDZIAŁ VII	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	24
ROZDZIAŁ VIII	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	34
ROZDZIAŁ IX	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	35
ROZDZIAŁ X	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	46
ROZDZIAŁ XI	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	47
ROZDZIAŁ XII	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	48
ROZDZIAŁ XIII	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	49
ROZDZIAŁ XIV	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	51
ROZDZIAŁ XV	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	52
ROZDZIAŁ XVI	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	55
ROZDZIAŁ XVII	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	56
ROZDZIAŁ XVIII	WNIOSKI I WYTYCZNE Z UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	57

ZAŁĄCZNIKI

RYSUNKI DOTYCZĄCE UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO – RYSUNKI STUDIUM NR IA, IB, IC, ID

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT OPRACOWANIA I USTALENIA OGÓLNE

Przedmiotem opracowania jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice”, w granicach wyznaczonych na rysunkach studium, zgodnie z inicjującą uchwałą nr V/35/15 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 18 lutego 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice. Studium sporządzono dla obszaru w granicach administracyjnych gminy, dla terenu o powierzchni 57 km² (GUS, dane za 2014 r.).

Ilekcją w studium jest mowa o:

- 1) **uchwale** – należy przez to rozumieć uchwałę Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 18 lutego 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice, wraz z załącznikiem, o ile z treści przepisu nie wynika inaczej;
- 2) **studium** – należy przez to rozumieć „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice”, na które składają się kolejno:
 - a) Tom I – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, zawarte w rozdziałach I ÷ XVII wraz z rysunkami studium,
 - b) Tom II – Kierunki zagospodarowania przestrzennego, zawarte w rozdziałach I - XIII wraz z rysunkami studium;
- 3) **mapie** – należy przez to rozumieć mapę topograficzną w skali 1:10 000, która stanowi tło wszystkich opracowań graficznych studium;
- 4) **ustawie** lub **ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U.2015.199 z późn. zm.);
- 5) **rysunku studium** – należy przez to rozumieć rysunki stanowiące załączniki graficzne do uchwały Rady Miejskiej;
- 6) **przepisach odrębnych** – należy rozumieć obowiązujące ustawy, wraz z aktami wykonawczymi oraz pozostałymi przepisami.

Wszystkie informacje oraz dane zawarte w Tomie I studium są aktualne na dzień przystąpienia do uzgadniania i opiniowania oraz wynikają z aktualności baz danych instytucji udostępniających informacje.

ROZDZIAŁ II

PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE I GMINACH SĄSIEDNICH

Wilamowice są gminą miejsko-wiejską, położoną w południowej części województwa śląskiego, w północno-wschodniej części powiatu bielskiego. Od południa graniczą z Bielsko – Białą i Kozami (powiat bielski), od zachodu z Bestwiną (powiat bielski), od północy i wschodu odpowiednio z gminą Brzeszcze i z gminą Kęty, należącymi do powiatu Oświęcimskiego w województwie Małopolskim. W skład gminy wchodzi miasto Wilamowice oraz sołectwa: Dankowice, Hecznarowice, Pisarzowice, Stara Wieś i Zasole Bielańskie.

Skrajne wartości współrzędnych geograficznych wynoszą: na północy 49° 57' szerokości geograficznej północnej, na zachodzie 19° 40' długości geograficznej wschodniej, na południu 49° 51' szerokości geograficznej północnej, na wschodzie 19° 11' długości geograficznej wschodniej.

Gmina Wilamowice położona jest na obszarze Kotliny Oświęcimskiej (północna i centralna część gminy), Podgórze Wilamowickiego, Pogórze Śląskiego (południowa część gminy), w dolinach Wisły i Soły.

Wzdłuż dolin Wisły i Soły zlokalizowane są obszary Natura 2000: Dolina Dolnej Soły (PLB120004), Stawy w Brzeszczach (PLB120009), Dolna Soła (PLH120083).

Przez obszar gminy nie przebiegają żadne drogi krajowe ani wojewódzkie - obsługa komunikacyjna odbywa się na drogach powiatowych i gminnych. Planowana jest (w różnych wariantach) realizacja fragmentu drogi S1. Pomimo braku dróg wysokich klas gmina jest dobrze skomunikowana. Wzdłuż zachodniej granicy gminy, w odległości ok. 7 km przebiega droga DK1. Dojazd do jej węzłów z centrów Dankowic i Starej Wsi zajmuje ok. 10 minut. Węzeł na styku dróg ekspresowych S1 i S69 zlokalizowany jest w odległości ok. 4 km od południowej granicy Pisarzowic. Można z niego dojechać do Żywca i Cieszyna w ciągu ok. 15 minut.

Powierzchnia gminy wynosi ok. 57 km², liczba ludności to 16821 osoby. Gęstość zaludnienia wynosi 293 osoby/km² (GUS, dane za 2014 r.).

ROZDZIAŁ III

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW

1. Dotychczasowe zagospodarowanie terenów.

Identyfikacja istniejącego przeznaczenia i zagospodarowania terenów została przeprowadzona dla potrzeb studium na podstawie: inwentaryzacji urbanistycznej, wykonanej na tle mapy topograficznej w skali 1:10 000, cyfrowej ortofotomapy, map glebowo-bonitacyjnych w zakresie użytków leśnych.

Dotychczasowe zagospodarowanie terenu zostało zdefiniowane w granicach obszarów zwanych terenami stanu istniejącego, posiadających jednolite przeznaczenie oraz sposoby zagospodarowania i użytkowania. Z uwagi na specyfikę i skalę opracowania studium, jednolitość istniejącego przeznaczenia została sprowadzona (uśredniona) do istniejącego przeznaczenia wiodącego, występującego w granicach wyznaczonego terenu stanu istniejącego. Dla potrzeb studium przeznaczenia terenów stanu istniejącego zostały zdefiniowane przez analogię do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. (Dz. U. z roku 2003, nr 164, poz. 1587), „w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego”, załącznika nr 1, zatytułowanego „Podstawowe barwne oznaczenia graficzne i literowe dotyczące przeznaczenia terenów, które należy stosować na projekcie rysunku planu miejscowego”, z uwzględnieniem specyfiki terenów Gminy Wilamowice. Dla potrzeb studium wyodrębniono w granicach gminy tereny stanu istniejącego:

- tereny mieszkaniowe jednorodzinne i zagrodowe,
- tereny mieszkaniowe wielorodzinne,
- tereny mieszkaniowe jednorodzinne z usługami,
- tereny letniskowe,
- tereny usług komercyjnych,
- tereny usług publicznych,
- tereny usług obsługi komunikacji,
- tereny usług sportu i rekreacji,
- tereny produkcyjne,
- tereny usługowo-produkcyjne,
- tereny składów i magazynów,
- tereny parkingów,
- tereny infrastruktury technicznej,
- tereny produkcji rolnej,
- tereny rolne,
- tereny cmentarzy,
- tereny zieleni urządzonej,
- tereny zieleni nieurządzonej, w tym śródpolnej i nadwodnej,
- tereny zadrzewień i zakrzewień, w tym śródpolnych i nadwodnych oraz oznaczonych w ewidencji jako użytki Lz,
- tereny lasów oznaczonych w ewidencji jako użytki Ls,
- tereny wód płynących,
- tereny wód stojących,
- tereny kolejowe,
- tereny dróg.

Dotychczasowe zagospodarowanie terenu zostało przedstawione graficznie na **rysunku IA**.

2. Dotychczasowe przeznaczenie terenów.

Dotychczasowe przeznaczenie terenów zostało określone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Obszar gminy w całości objęty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, uchwalonymi w 2004 r. W latach 2011-2012 dokonano punktowych zmian planów, polegających głównie na poszerzeniu terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W granicach gminy Wilamowice obowiązują następujące plany miejscowe:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący sołectwo Dankowice (Uchwała Nr XVIII/142/04 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 07 maja 2004 roku);

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący sołectwo Heczmarowice (Uchwała Nr XVIII/143/04 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 07 maja 2004 roku);
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący sołectwo Piszczowice (Uchwała Nr XVIII/144/04 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 07 maja 2004 roku);
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący sołectwo Zasole Bielańskie (Uchwała Nr XVIII/145/04 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 07 maja 2004 roku);
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący sołectwo Stara Wieś (Uchwała Nr XIX/150/04 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 4 czerwca 2004 roku);
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący miasto Wilamowice (Uchwała Nr XX/159/04 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 23 lipca 2004 roku);
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmującego sołectwo Dankowice (Uchwała Nr VI/39/11 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 16 marca 2011 r.);
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmującego sołectwo Piszczowice (Uchwała Nr VI/40/11 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 16 marca 2011 r.);
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmującego sołectwo Stara Wieś (Uchwała Nr VI/41/11 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 16 marca 2011 r.);
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmującego sołectwo Piszczowice (Uchwała Nr IX/78/11 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 22 czerwca 2011 r.);
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmującego sołectwo Heczmarowice (Uchwała Nr XX / 197/12 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 13 czerwca 2012 r.);
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmującego sołectwo Piszczowice. (Uchwała Nr XX/198/12 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 13 czerwca 2012 r.).

W ustawowym terminie przyjmowania wniosków oraz na etapie poprzedzającym procedurę sporządzenia studium, zgłoszono znaczną ilość terenów, w których wskazano na potrzebę zmiany dotychczasowego przeznaczenia terenów.

Dotychczasowe przeznaczenia terenów oraz obszary, dla których zawnioskowano o jego zmianę zostały wskazane na **rysunku IB**.

3. Dotychczasowe uzbrojenie terenów

Dotychczasowe uzbrojenie terenów obejmuje sieci: wodociagową, kanalizacyjną, gazowniczą i elektroenergetyczną. Dostęp do sieci wodociagowej, gazowniczej i elektroenergetycznej jest dobry, natomiast w odniesieniu do sieci kanalizacyjnej niezbędna jest jej rozbudowa. Na obszarze gminy występują także sieci telekomunikacyjne i są zlokalizowane urządzenia nadawcze telefonii komórkowej.

Dotychczasowe uzbrojenie terenów zostało wskazane na **rysunku ID**.

Uwarunkowanie wynikające z dotychczasowego zagospodarowania i przeznaczenia terenów oraz zasięgów istniejących sieci infrastruktury technicznej są podstawową wytyczną dla określania kierunków przeznaczenia terenów oraz zasięgu planowanych terenów zurbanizowanych.

ROZDZIAŁ IV

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGU JEGO OCHRONY

Oceny stanu ładu przestrzennego (rozumianego zgodnie z treścią ustawy, jako „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczne, gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne”), dokonano dla całego obszaru gminy na podstawie analizy: lokalizacji w skali gminy, sposobów formowania struktury przestrzennej, przeznaczeń i funkcji terenów (budynków), stosunku terenów zainwestowanych do niezainwestowanych i intensywności zainwestowania terenów zainwestowanych, sąsiedztwa, przebiegu dróg, sytuacji planistycznej, w tym obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Istniejący stan ładu przestrzennego jest zadowalający. Tereny zurbanizowane znajdują się w uporządkowanej relacji do terenów niezurbanizowanych, a ich rozmieszczenie nie zaburza walorów krajobrazowych gminy. Za największe walory krajobrazu gminy należy uznać pagórkowate ukształtowanie terenu, liczne stawy hodowlane i ciekі wraz z towarzyszącą zielenią tworzące ciągi przyrodnicze oraz zwarte tereny zabudowy sąsiadujące z rozległymi terenami otwartymi. Ponadto na obszarze gminy nie obserwuje się nadmiernie rozproszonej zabudowy. Intensywność zainwestowania jest zróżnicowana w zależności od miejscowości – największa występuje w Wilamowicach i Pisarzowicach, a najmniejsza w Zasolu Bielańskim. Największy rozwój terenów zabudowanych następuje w Pisarzowicach ze względu na bliskość miasta powiatowego Bielska-Białej. Gmina posiada wystarczającą ilość połączeń komunikacyjnych z sąsiednimi gminami, a wewnętrzna sieć dróg zbiorczych i lokalnych zapewnia dobrą obsługę terenów zabudowanych.

W planach miejscowych, pokrywających cały obszar gminy, wymóg ochrony ładu przestrzennego jest prawidłowo realizowany, a rozwój przestrzenny gminy odbywa się w sposób planowy. Tereny przeznaczone pod zabudowę tworzą w większości zwarte obszary, co pozwoliło na zachowanie charakterystycznych dla gminy rozległych terenów otwartych. Wyjątkiem są tutaj Pisarzowice, gdzie duża presja na rozwój zabudowy spowodowała przeznaczenie znacznych terenów pod zabudowę mieszkaniową i w konsekwencji scalanie się części miejscowości. W dotychczasowym przeznaczeniu terenów nie występują ponadto znaczące konflikty przestrzenne polegające na sąsiedowaniu różnych funkcji np. produkcyjnych i mieszkaniowych. Duże znaczenie dla stanu ładu przestrzennego ma planowany przebieg drogi ekspresowej S1, który pomimo że został wyznaczony przez tereny najsłabiej zabudowane, rzutować będzie na sposób zagospodarowania terenów sąsiednich oraz odbiór krajobrazu.

W zakresie wymogu ochrony ładu przestrzennego konieczne jest przyjęcie polityki przestrzennej zmierzającej do utrzymania charakterystycznego dla Wilamowic typu krajobrazu: generalnie zwartych miejscowości, oddzielonych od siebie kompleksami terenów otwartych - pól uprawnych i stawów wraz z towarzyszącymi im zadrzewieniami. Studium winno zagwarantować nie dopuszczanie do zlewania się poszczególnych miejscowości, utrzymanie ich zwartego charakteru, ochronę charakterystycznych panoram i wglądów. Istotne jest również nie dopuszczanie do powstawania konfliktów przestrzennych związanych z kierunkami przeznaczenia terenu czy intensywnością jego zagospodarowania.

Wyraźne przekształcenia stanu zagospodarowania rzutujące na stan ładu przestrzennego wiązać się będą z wyznaczeniem przebiegu drogi ekspresowej S1 i wysoką presją na tereny niezabudowane Pisarzowic, związane z ich przekształcaniem w obszar przedmieścia, funkcjonalnie związanego z Bielskiem-Białą. Ze względu na fakt, iż przekształcenia wydają się nieuniknione, w studium konieczne jest uwzględnienie nowego charakteru tych obszarów i wypracowanie polityki przestrzennej, która umożliwi zachowanie stanu ładu przestrzennego pomimo zmian w zagospodarowaniu.

ROZDZIAŁ V

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska przedstawia **rysunek IC**

1. Rzeźba terenu i geomorfologia.

Wilamowice leżą w zasięgu Kotliny Oświęcimskiej (północna i centralna część gminy, w tym tereny położone w dolinie Wisły), Podgórza Wilamowickiego (Wysoczyzna Wilamowicka) i Pogórza Śląskiego (południowa część gminy). Wysokości bezwzględne terenu wahają się w przedziale od 237 m n. p. m. w dolinie Wisły do 355 m n. p. m. w południowej części gminy.

Charakterystyczne dla Wilamowic są niewielkie, nieprzekraczające 10% nachylenia stoków oraz gęsta sieć dolinek rzecznych, tworzące urozmaicony krajobraz o falisto-pagórkowatej rzeźbie, poprzecinanej wklęsłymi formami dolin rzek.

Urozmaicona rzeźba terenu i sąsiedztwo pasm Beskidu powodują, że Wilamowice stanowią atrakcyjny pod względem krajobrazowym obszar dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego. Niewielkie nachylenia stoków, korzystne dla realizacji zabudowy oraz infrastruktury dodatkowo ten efekt wzmacniają.

2. Budowa geologiczna i stratygrafia.

Południowa część gminy leży w zasięgu Karpat Fliszowych, północna - Zapadliska Przedkarpackiego.

Na powierzchni zalegają osady czwartorzędowe: zwiaterzliny oraz utwory piaszczyste i mułowcowe w dolinach rzek Soły, Pisarzówki i Dańkówki, a także utwory lessowe (głównie gliny pylaste) na pozostałym obszarze.

Utwory fliszowe, na terenie Wilamowic osięgające miąższości w przedziale od 0 do 250 m, tworzą margle, łupki i piaskowce paleoceńsko-kredowe jednostki podśląskiej, piaskowce i łupki hoterywu-aptu (warstwy grodziskie) oraz łupki i piaskowce walanżynu i hoterywu (łupki cieszyńskie górne).

W północnej części gminy oraz poniżej utworów fliszowych zalegają utwory mioceny, osięgające w Wilamowicach miąższości 500 - 1000 m. Tworzą je iłowce, mułowce, piaskowce i zlepieńce.

Poniżej warstw miocenowych występują warstwy brzeżne górnego karbonu (osięgające miąższość rzędu 350 m), osady ilaste i utwory węglanowe dolnego karbonu o miąższości ok. 650 m, węglanowe utwory dewonu (miąższość ok 200 m), utwory kambru (miąższość 300 m) oraz krystaliczne i metamorficzne skały prekambryjskie.

Występowanie utworów fliszowych wiąże się z występowaniem osuwisk.

3. Wody powierzchniowe i ich jakość.

Gminę Wilamowice charakteryzuje gęsta sieć rzeczna. Przez północną część gminy przepływa Wisła, wzdłuż granicy wschodniej płynie Soła. Bezpośrednimi dopływami Wisły są potoki Łekawka (z dopływem spod Granic) oraz Dańkówka (z dopływem ze starej Wsi Górnej, Dopływem w Sikorce, Dopływem spod Bestwinki, Fracką Doliną). Dopływami Soły są Pisarzówka (z dopływami: Słonicą i Czerwonką) oraz Młynówka Oświęcimska (z Wilamówką).

Soła w rejonie Wilamowic ma charakter rzeki nizinnej, co wiąże się ze zmniejszeniem współczynnika odpływu i spowolnieniem obiegu wody. Niemal po każdym wezbraniu zmienia ona swój główny nurt.

Na obszarze Wilamowic wyróżniono sześć jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- 1) Wisła od Białej do Przemszy (Rzeczne JCWP) - PLRW20001921199
Status JCWP - silnie zmieniona
Ocena stanu - zły
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia celów RDW - zagrożona
- 2) Soła od zb. Czaniec do ujścia (Rzeczne JCWP) - PLRW200015213299
Status JCWP - silnie zmieniona
Ocena stanu - zły

- Ocena zagrożenia nieosiągnięcia celów RDW - niezagrożona
- 3) Dankówka (Rzeczne JCWP) - PLRW20006211569
Status JCWP: silnie zmieniona
Ocena stanu - zły
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia celów RDW - zagrożona
 - 4) Pisarzówka (Rzeczne JCWP) - PLRW2000621329789
Status JCWP - silnie zmieniona
Ocena stanu - zły
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia celów RDW - niezagrożona
 - 5) Łękawka - PLRW20006211549
Status JCWP - naturalna
Ocena stanu - zły
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia celów RDW - zagrożona
 - 6) Młynówka Oświęcimska (Rzeczne JCWP) - PLRW2000232115969
Status JCWP - sztuczna
Ocena stanu - zły
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia celów RDW - zagrożona.

Na obszarze gminy występują również liczne rowy melioracyjne (otwarte), swym zasięgiem obejmujące niemalże cały obszar gminy, połączone zarówno z innymi rowami melioracyjnymi, jak i z naturalnymi ciekami.

Wzdłuż dolin rzek w Wilamowicach występują liczne, kształtowane w formie kaskadowych zgrupowań stawy hodowlane.

Wzdłuż Wisły i Soły występują również naturalne zbiorniki - starorzecza obu rzek.

4. Wody podziemne i ich jakość.

Wody podziemne na obszarze Wilamowic w sąsiedztwie wód powierzchniowych zalegają płytko, już od 0,5 m p. p. t., natomiast w południowej części gminy, na wierzchołkach, poziomy występowania wód sięgają nawet 4-15 m.

Gmina Wilamowice położona jest w zasięgu GZWP 446 - Dolina rzeki Soły. Jest to czwartorzędowy zbiornik porowy, o zasobach dyspozycyjnych 15 tys. m³/d. Wody zbiornika zaliczono do II i III klasy. Zbiornik ten jest silnie zagrożony infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu.

W Wilamowicach wyznaczono cztery jednolite części wód podziemnych (JCWPd):

- 1) PLGW2100142
Ocena stanu ilościowego - dobry
Ocena stanu chemicznego - dobry
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego - zagrożona
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego - niezagrożona
- 2) PLGW2100143
Ocena stanu ilościowego - dobry
Ocena stanu chemicznego - dobry
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego - niezagrożona
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego - niezagrożona
- 3) PLGW2200148
Ocena stanu ilościowego - dobry
Ocena stanu chemicznego - dobry
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego - niezagrożona
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego - niezagrożona
- 4) PLGW2200152
Ocena stanu ilościowego - dobry
Ocena stanu chemicznego - dobry
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego - niezagrożona
Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego - niezagrożona

Na obszarze Wilamowic stwierdzono istnienie wód geotermalnych, jednak możliwości ich gospodarczego wykorzystania nie zostały szczegółowo rozpoznane.

W Dankowicach występują cztery ujęcia wód podziemnych za pomocą studni głębinowych S-1, S-2 i P-2, P-3, dla których ustanowione zostały Decyzją Wojewody Bielskiego nr OS.I.6210/20s/95 z dnia 26.10.1995 r.:

- 1) strefy ochrony sanitarnej bezpośredniej dla studni S-1 (teren wokół studni o kształcie czworoboku o wymiarach 20 m x 20 m), S-2 (teren wokół studni o kształcie czworoboku o wymiarach 28 m x 25 m), P-2 (teren wokół studni o kształcie czworoboku o wymiarach 28 m x 25 m), P-3 (teren wokół studni o kształcie czworoboku o wymiarach 20 m x 20 m), w których obowiązuje ograniczenie użytkowania gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia, ograniczenie przebywania osób nie zatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody;
- 2) strefy ochrony sanitarnej pośredniej wewnętrznej dla studni S-1 (teren w kształcie elipsy, gdzie oś dłuższa ma długość ok. 155 m), S-2 (teren w kształcie elipsy, gdzie oś dłuższa ma długość ok. 135 m), P-2 (teren w kształcie elipsy, gdzie oś dłuższa ma długość ok. 178 m), P-3 (teren w kształcie elipsy, gdzie oś dłuższa ma długość ok. 162 m), w których obowiązuje ograniczenie rolniczego wykorzystania ścieków i gnojowicy, ograniczenie dot. zmiany w dotychczasowym użytkowaniu gruntów;
- 3) strefa ochrony sanitarnej pośredniej zewnętrznej - wspólna dla wszystkich studni, o kształcie zbliżonym do elipsy, gdzie oś dłuższa ma długość ok. 1200 m, oś krótsza ok. 600 m, w której obowiązuje ograniczenie lokalizowania nowych ujęć wody, ograniczenie lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych, ograniczenie lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu;

Na obszarze gminy Wilamowice występuje strefa ochrony sanitarnej pośredniej zewnętrznej dla ujęcia „Zasole” w Oświęcimiu ustanowiona Decyzją Starosty Oświęcimskiego nr SOS-6210/31/99 z dnia 5 sierpnia 1999 r. skorygowana postanowieniem Starosty Oświęcimskiego nr WOŚ.6210/31/99/10 z dnia 17 grudnia 2010 r. Strefa ochrony sanitarnej pośrednia zewnętrzna posiada kształt zbliżony do elipsy o wymiarach – oś podłużna około 21000 mb, oś poprzeczna około 12000 mb. W strefie ochrony pośredniej zewnętrznej ujęcia „Zasole” w Oświęcimiu nakazuje się ograniczenie użytkowania gruntów rolnych w zakresie:

- rolniczego wykorzystania ścieków;
- stosowania nawozów sztucznych oraz chemicznych środków ochrony roślin;
- dokonywania zmian w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu terenów strefy;
- lokalizowania ferm chowu zwierząt.

5. Warunki klimatyczne.

Klimat na obszarze Wilamowic wykazuje cechy charakterystyczne dla regionu umiarkowanie ciepłego oraz kotlin. Średnia roczna temperatura wynosi od 7,5 °C na południu gminy do 8,5 °C w dolinie Wisły. Okres wegetacyjny trwa 220 - 222 dni, co stwarza korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa. Przeważają wiatry zachodnie (ok 50%) i wschodnie (ok.30%), o średnich prędkościach wahających się od 1,4 m/s do 3,8 m/s. Średnia roczna suma opadów wynosi ok. 950 mm.

W terenach położonych w dolinach rzecznych występują inwersje temperatur, tzw. zastoiska zimnego powietrza, tworzą się mgły radiacyjne, a naturalne przewietrzanie tych terenów jest utrudnione.

6. Hałas.

W gminie Wilamowice problem zanieczyszczenia hałasem właściwie nie występuje. Przez Wilamowice nie przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie, a badania występujących poziomów hałasu wzdłuż dróg powiatowych nie wykazały znaczących przekroczeń. Przez Wilamowice przebiega linia kolejowa, jednak ograniczenie ruchu pociągów powoduje, że hałas z nią związany nie jest opisywany. W poszczególnych miejscowościach zlokalizowane są niewielkie zakłady usługowe (budowlane, transportowe, warsztaty samochodowe, tartaki) i produkcyjne, które mogą wykazywać jedynie lokalne oddziaływanie na obiekty położone w bezpośrednim sąsiedztwie.

7. Promieniowanie niejonizujące.

Na terenie gminy Wilamowice głównymi emitarami promieniowania niejonizującego są linie wysokiego i średniego napięcia oraz stacje transformatorowe oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Przeprowadzone przez WIOŚ w Katowicach w latach 2010 i 2013 badania poziomów promieniowania niejonizującego nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów na terenie gminy.

8. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.

Gmina Wilamowice ma wybitnie rolniczy charakter. Na przeważającym obszarze występują gleby dobrych klas, grunty rolne są zmeliorowane. Warunki klimatyczne i ukształtowanie terenu są korzystne dla rozwoju rolnictwa. Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. na obszarze Wilamowic działalność rolniczą prowadziło 2275 gospodarstw, w tym 529 gospodarstw o areale powyżej 1 ha. Łączna powierzchnia zasiewów wynosiła 2432,43 ha, w tym: zboża - 74,2%, rzepak i rzepik 13,8%, ziemniaki 7,5%, buraki cukrowe 0,3%, warzywa gruntowe 0,2%. W produkcji zwierzęcej duże znaczenie ma hodowla ryb.

9. Leśna przestrzeń produkcyjna.

Grunty leśne w Wilamowicach obejmują tereny o powierzchni 447 ha, co daje lesistość gminy na poziomie 7,6%. Jest to związane z rolniczym użytkowaniem znacznej części obszaru gminy. Lasy Państwowe stanowią 36% wszystkich lasów w gminie i są administrowane przez nadleśnictwa: Andrychów, Bielsko, Chrzanów. Ze względu na niewielką lesistość, istniejące kompleksy leśne powinny być w miarę możliwości zachowywane. Wskazane jest także wyznaczanie terenów do zalesienia oraz ochrona istniejących i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych.

10. Szata roślinna.

Szata roślinna w Wilamowicach została ukształtowana w wyniku silnych wpływów antropogenicznych. Przeważającą część powierzchni gminy stanowią pola uprawne i stawy hodowlane. Znaczną część stanowią tereny zurbanizowane. W terenach tych wpływy antropogeniczne są szczególnie silne, występujące gatunki roślin poddawane są selekcji oraz wprowadzane są gatunki obce siedliskowo. Siedliska łąkowe zajmują ok. 4% powierzchni gminy. Lasy stanowią jedynie 7,6 % powierzchni gminy i tworzą niewielkie, odseparowane kompleksy. Zbiorowiska roślinne o cechach zbiorowisk naturalnych, choć również silnie przekształcone w wyniki działalności człowieka, koncentrują się wzdłuż dolin cieków. Charakterystyczne dla tych obszarów są łągi wierzbowo-topolowe i nadrzeczne wikliny o bujnym runie. Stawom hodowlanym towarzyszą przybrzeżne zbiorowiska szuwarowe. Do gatunków roślin chronionych, występujących na obszarze Wilamowic należą: bluszcz pospolity, grzybieńczyk wodny, listera jajowata, storczyk szerokolistny, kruszczyk szerokolistny, listera jajowata, bluszcz pospolity, grązeł żółty, pióropusznik strusi, podrzeń żebrowiec, salwinia pływająca, goździk kropkowany, konwalia majowa, kalina koralowa, kopytnik pospolity i kruszyna pospolita.

11. Świat zwierzęcy.

W faunie Wilamowic szczególne znaczenie mają gatunki płazów, ryb i ptaków, zasiedlające liczne stawy hodowlane i związane z nimi ekosystemy. Na obszarze Wilamowic występują gatunki ptaków (bąk, bączek, ślepowron, bocian biały, błotniak stawowy, kropiatka, zielonka, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, dzięcioł zielonosiwy, gąsiorek, cyranka, gągoł, płaskonos, gęgawa, cyraneczka, krzyżówka, głowienka czernica, łyska, kszyc, łączak, rycyk, perkozek, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, perkoz zausznik, łabędź niemy, krakwa, wodnik, sieweczka rzeczna, mewa śmieszka, kormoran czarny, czapla siwa), ssaków (sarna, zając, dzik, wydra, lis, kuna leśna, łasica, tchórz, mroczek późny, nocek rudy), płazów (traszka grzebieniasta, kumak nizinny, ropucha szara, ropucha zielona, żaba moczarowa, żaba trawna, żaba wodna, żaba jeziorkowa, rzekotka drzewna i traszka zwyczajna), gadów (padalec zwyczajny, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, zaskroniec zwyczajny i żmija zygzakowata) i ryb (boleń, głowacz białopłetwy, brzanka, brzana, miętus, świnka, piekielnica).

12. Obiekty i tereny chronione.

Na terenie Wilamowic występują obiekty i obszary chronione:

- **Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Soły PLB120004** - obszar obejmuje fragment doliny rzeki Soły wraz ze stawami hodowlanymi i polami uprawnymi oraz terenami zabudowanymi. Soła na tym obszarze jest rzeką częściowo uregulowaną, z występującymi fragmentami o charakterze naturalnej rzeki podgórskiej z fragmentarycznie występującymi zbiorowiskami lasu łęgowego. Dolina dolnej Soły stanowi ważną ostoję łęgową ptaków wodno-błotnych. Obszar posiada plan zadań ochronnych (Dz.U. Województwa Małopolskiego poz.325 z dnia 20 stycznia 2015 r.).
- **Obszar Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009** - obszar położony w dolinie Wisły, obejmujący jej fragment o naturalnym charakterze, wraz ze stawami hodowlanymi oraz gruntami rolnymi i lasami. Występują na nim stanowiska roślinności wodnej i bagiennej. Obszar posiada plan zadań ochronnych (Dz.U. Województwa Małopolskiego poz.4789 z dnia 2 września 2014 r.).

- **Obszar Natura 2000 Dolna Soła PLH120083** - obszar obejmujący fragment doliny Soły o charakterze naturalnej, podgórskiej rzeki z szerokim, kamienistym dnem i lasami łągowymi na brzegach, wraz ze stawami hodowlanymi, polami i łąkami oraz terenami zabudowanymi. Obszar ten stanowi jedno z liczniejszych stanowisk kumaka nizinnego. Obszar posiada plan zadań ochronnych (Dz.U. Województwa Małopolskiego poz.4921 z dnia 8 września 2014 r.).
- **Pomniki przyrody:**

Tabela 2: Pomniki przyrody

nazwa	data utworzenia	podstawa prawna	opis	obwód na wysokości 1,3 m	wysokość	miejsowość
buk pospolity	6 grudnia 1996 r.	Rozporządzenie Nr 8/96 Wojewody Bielskiego z dnia 06.12.1996 r.	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	365	19	Dankowice
aleja lipowa	6 grudnia 1996 r.	Rozporządzenie Nr 8/96 Wojewody Bielskiego z dnia 06.12.1996 r.	Aleja Lipowa o dł. ok. 1,5 km obejmuje 145 sztuk drzew w wieku 130 lat. Głównie lipy drobnolistne, ale również gatunki takie jak: dąb szypułkowy, klon jawor, grab pospolity, robinia akacjowa.	135 - 265	18 - 21	Dankowice
dąb szypułkowy	26 kwietnia 1968 r.	Decyzja Prezydium WRN w Krakowie z dnia 26.04.1968 r. RL-op- 8311/133/68	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	425	19	Stara Wieś
zabytkowy drzewostan rosnący wokół Parafii RK w Starej Wsi - skupisko 35 sztuk drzew	25 lipca 2012 r.	Uchwała nr XXII/208/12 Rady Miejskiej w Wilamowicach z 25 lipca 2012 r. (Dz. Urz. z 23 sierpnia 2012, poz 3495)	Ochrona skupisk drzew w granicach lokalizacji obejmuje obszar o promieniu 15 m od zewnętrznej krawędzi pni poszczególnych drzew	124-327	14-42	Stara Wieś

13. Korytarze ekologiczne

Na terenie Wilamowic występują korytarze ekologiczne:

- migracji ptaków („Dolina Górnej Wisły” i „Środkowej Soły”),
- migracji ssaków kopytnych („K/Wisła-LPK”),
- spójności obszarów chronionych („Wisła”).

14. Krajobraz kulturowy

Najbardziej widocznym i zdecydowanie wyróżniającym się elementem krajobrazu kulturowego Wilamowic jest gęsta sieć stawów rybnych. Krajobraz gospodarki stawowej - tak zwanego „Żabiego Kraju” - kształtował się od czasów średniowiecza i jest charakterystyczny dla pasma terenów rozciągającego się od Skoczowa po Zator. Stawy lokalizowane są w grupach, w układzie kaskadowym, często otoczone enklawami lasów.

Inną cechą charakterystyczną krajobrazu kulturowego gminy Wilamowice jest lokalizacja zabudowy poszczególnych wsi z dala od dużych rzek - Wisły i Soły. Z analizy archiwalnych map topograficznych wynika, że pierwsze zabudowania lokalizowane były wzdłuż równoległej do potoku drogi, pomiędzy drogą a rzeką. Po przeciwległej stronie drogi rozciągały się pola. Układ taki jest charakterystyczny dla wsi zakładanych planowo. Jest on szczególnie wyraźnie zachowany w układzie przestrzennym Pisarzowic, w mniejszym stopniu w Wilamowicach, Starej Wsi, Hecznarowicach.

Poszczególne miejscowości zachowują przestrzenną odrębność, nie wykazują nadmiernej tendencji do zlewania się ze sobą i wkraczania rozproszonej zabudowy siedliskowej na tereny rolne.

Świadectwo historycznego krajobrazu kulturowego stanowią cenne obiekty zabytkowe, takie jak drewniany kościół wraz z budynkiem dawnej szkoły w Starej Wsi, będące elementem śląskiego szlaku architektury drewnianej. Ważnymi elementami krajobrazu kulturowego poszczególnych wsi są także dwory. W Dankowicach znajdują się pozostałości średniowiecznego gródka stożkowego, w miejscu którego, zgodnie z tradycją ustną, miał odprawiać mszę św. Wojciech. W wielu miejscach zachowały się pozostałości alei, w tym stanowiąca pomnik przyrody tzw. aleja lipowa w Dankowicach, o długości sięgającej 1 km, na której końcu znajduje się jeden z zespołów dworskich. W panoramie Wilamowic wyróżnia się wieża kościoła pw. Trójcy Przenajświętszej oraz krzyż milenijny.

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 4a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych. Do czasu opracowania niniejszego studium, audyt krajobrazowy dla województwa śląskiego nie został sporządzony.

ROZDZIAŁ VI

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej został przedstawiony na **rysunku IC**.

1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

Tabela 3: Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Lp.	Nr Rejestru Zabytków	Obiekt	Adres	Datowanie
1.	A-283/78 z 20.03.1978 r.	Dwór (w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym) budynek barokowo-klasycystyczny w typie <i>dworu staropolskiego</i> , drewniany, parterowy – ochrona obejmuje budynek dworu w całości wraz z najbliższym otoczeniem zespołu dworskiego oraz drzewostanem	Pisarzowice ul. Pańska 19, dz. nr 2011/4	1706 r., 1 poł. XIX w.
2.	A-363/78 z 17.10.1978 r.	Kościół parafialny, drewniany p.w. Podwyższenia Krzyża Św. z dawnym cmentarzem przykościelnym, drzewostanem i wyposażeniem - ochrona obejmuje budynek kościoła i najbliższe otoczenie, czyli tzw. cmentarz kościelny oraz drzewostan	Stara Wieś ul. Ks. Szczepana Wojtyłki 3	1522 r., XVII w., 1 poł. XVIII w., 1926 r.
3.	A-691/93 z 04.05.1993 r.	Dawna szkoła parafialna, obecnie izba regionalna, drewniano-zrębowa - ochrona obejmuje część mieszkalną budynku oraz część zaadaptowaną na Izbę Muzealną, wraz z wystrojem (stropami drewnianymi, szczytami, stolarką okienną i drzwiową, piecem, posadzką w sieni, eksponatami Izby Muzealnej oraz najbliższym otoczeniem w granicach parceli budowlanych numer 2/1 i 2/2 oraz parceli gruntowych numer 423/1 i 423/2, części parceli gruntowej numer 424 przylegającej do posesji numer 169 i cmentarza, a także część parceli gruntowych numer 705 i 708, stanowiących drogi	Stara Wieś ul. Ks. Szczepana Wojtyłki 1	1862 r.
4.	A-298/78 z 20.04.1978 r.	Dwór z otoczeniem parkowym w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym, budynek barokowo-klasycystyczny w typie <i>dworku staropolskiego</i> , murowany, tynkowany, parterowy - ochrona obejmuje budynek dworu w całości wraz z najbliższym otoczeniem	Stara Wieś ul. Starowiejskich 43 (dz. nr Pb 42/1)	XVIII – XIX w.
5.	B-259/13	Krzyż kamienny z ogrodzeniem	Stara Wieś ul. Bestwińska (ul. Dolna /ul. Starowiejskich, dz. nr 391/13)	1866 r.

2. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków (z wyłączeniem wpisanych do rejestru zabytków):

Tabela 4: Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków.

L.p.	Ozn. w GEZ	Obiekt	Adres	Datowanie
DANKOWICE				
Zabytki sakralne				
1.	1D-S	Krzyż kamienny „Męka Pańska”	ul. Mickiewicza 38	1889 r.
2.	2D-S	Kaplica murowana	ul. Mickiewicza 62 /ul. Kamieniarska	XVIII w.
3.	3D-S	Kapliczka murowana	ul. Oświęcimska /ul. Św. Wojciecha (przy moście na Dankówce)	Poł. XIX w.
4.	4D-S	Kościół parafialny pw. Św. Wojciecha murowany	ul. Św. Wojciecha 10	1897/98 r.
5.	5D-S	Otoczenie kościoła parafialnego pw. Św. Wojciecha z ogrodzeniem murowanym i kapliczkami drogi kalwaryjskiej	ul. Św. Wojciecha 10	1881 r.
6.	6D-S	Kapliczka murowana (Matki Bożej Brzemiennej)	ul. Św. Wojciecha (koło Remizy OSP)	1 poł. XIX w.

7.	7D-S	Kapliczka murowana św. Floriana	ul. Św. Wojciecha (koło RSP	Poł. XIX w.
8.	8D-S	Kapliczka na Kaniówku - obelisk z piaskowca	ul. Św. Maksymiliana Kolbe	Koniec XIX w.
9.	9D-S	Kapliczka murowana	ul. Mickiewicza, między posesjami 42, 44	Pocz. XX w.
10.	10D-S	Krzyż drewniany przydrożny	ul. Oświęcimska /ul. Browarnik	1886 r.
11.	11D-S	Kapliczka szafkowa drewniana	ul. Zaolziańska, w sąsiedztwie posesji nr 21	Pocz. XX w.
Świeckie zabytki architektury i budownictwa				
1.	1D-SW	Zespół dworsko-parkowo-folwarczny „Dziadowizna”	ul. Dębowa, ul. Krasińskiego, ul. Spokojna	1 poł. XIX w., lata 20-te XX w.
2.	2D-SW	Dwór w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym „Dziadowizna”	ul. Dębowa 1	1925-28 r.
3.	3D-SW	Budynek inwentarski I w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym „Dziadowizna”	ul. Krasińskiego 15	I poł. XIX w.
4.	4D-SW	Budynek gospodarczy i stodoła w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym „Dziadowizna”	ul. Krasińskiego 15	1 poł. XIX w.
5.	5D-SW	Budynek inwentarski II w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym „Dziadowizna”	ul. Spokojna 2	1 poł. XIX w.
6.	6D-SW	Zespół dworsko-parkowo-folwarczny	ul. Św. Wojciecha, ul. Browarnik	2 poł. XIX w.
7.	7D-SW	Dwór w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym z przyległym parkiem	ul. Św. Wojciecha 1	XVIII w. (przebud. kon. XIX w.)
8.	8D-SW	Stajnia koni i dom farni w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym	ul. Św. Wojciecha 1	2 poł. XIX w.
9.	9D-SW	Obora i spichlerz w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym	ul. Św. Wojciecha 1	2 poł. XIX w.
10.	10D-SW	Stodoła w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym	ul. Browarnik 5	2 poł. XIX w.
11.	11D-SW	Aleja Lipowa – pomnik przyrody	Al. Lipowa	Poł. XIX w.
12.	12D-SW	Dom murowany, otynkowany	ul. Dolna 59	Lata 20-te XX w.
13.	13D-SW	Dom murowany, otynkowany	ul. Góra 39	Lata 20-te XX w.
14.	14D-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Św. M. Kolbe 32 (dz. nr 300)	4 ćw. XIX w.
15.	15D-SW	Piwnica murowana przy posesji ul. Św. M. Kolbe 32	ul. Św. M. Kolbe 32 (dz. nr 300)	Kon. XIX w.
16.	16D-SW	Dom ze stodołą (dom murowany, stodoła drewniano-murowana)	ul. Św. M. Kolbe 35 (dz. nr 17)	Pocz. XX w.
17.	17D-SW	Dom konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Krasińskiego 27	Lata 30-te XX w.
18.	18D-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Mickiewicza 66	Pocz. XX w.
19.	19D-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Mickiewicza 68	1927 r.
20.	20D-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Mickiewicza 69	Pocz. XX w.
21.	21D-SW	Dom konstrukcji drewniano-murowanej	ul. Oświęcimska 17	Lata 20-te XX w.
22.	22D-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Piastowska 5	Lata 20-te XX w.
23.	23D-SW	Zespół 2 budynków stacji kolejowej PKP konstrukcji murowanej	ul. Słowackiego	Kon. XIX w.
24.	24D-SW	Cmentarz komunalny	ul. Św. Wojciecha	1893 r. (powiększony w XX w.)
25.	25D-SW	Austriacki słup graniczny z Kaniówka Dankowskiego	ul. Św. Wojciecha (koło kościoła)	XVIII w.
26.	26D-SW	Dom murowany	ul. Św. Maksymiliana Kolbe 9	1879 r.
HECZNAROWICE				
Zabytki sakralne				
1.	1H-S	Cmentarz komunalny (dawn. paraf. rzym.-kat.)	ul. Cmentarna /ul. Krakowska	Kon. XIX w. powiększony w XX w.
2.	2H-S	Kaplica cmentarna murowana	ul. Cmentarna /ul. Krakowska (na cmentarzu komun., d. rzym.-kat.)	Ok. 1860 r.
3.	3H-S	Kapliczka murowana, pobielona	ul. Handlowa, naprzeciw nr. 10	XIX w.
4.	4H-S	Kapliczka murowana	ul. Jana Pawła II 42	Lata 20-te XX w.
5.	5H-S	Krzyż kamienny	ul. Krakowska / ul. Odsole	1870 r.
6.	6H-S	Krzyż kamienny	ul. Krakowska 17 /ul. Działkowa	Kon. XIX w.
7.	7H-S	Krzyż kamienny	ul. Krakowska 141 (obok Cat Decor)	Pocz. XX w.
8.	8H-S	Kościół parafialny p.w. św. Urbana, murowany (z ogrodzeniem i otoczeniem w granicach ogrodu)	ul. Krakowska	1900 r.

9.	9H-S	Kapliczka murowana Św. Jana Nepomucena	ul. Krakowska 125 /ul. Jana Pawła II	1870 r.
10.	10H-S	Kapliczka murowana Św. Floriana	ul. Odsole /ul. Olchowa /ul. Wodna	1870 r.
11.	11H-S	Kapliczka murowana Św. Jana Nepomucena	ul. Stawowa naprzeciw nr. 72 /ul. Łabędzia 1	1914 r.
12.	12H-S	Kapliczka murowana Św. Jana Nepomucena	ul. Szkolna /ul. Św. Jana	1912 r. (odnowiona w 1999 r.)
13.	13H-S	Kapliczka murowana	ul. Szkolna 34 /ul. Nadbrzeżna	1890 r.
14.	14H-S	Krzyż murowany, starodrzew	ul. Szkolna naprzeciw nr. 73	1935 r.
15.	15H-S	Krzyż drewniany, starodrzew	ul. Wrzosowa /ul. Odsole /ul. Pańskie Pola (na tzw. Rondzie)	1912r. (odnowiony w 1992 r.) Krzyż się złamał
Świeckie zabytki architektury i budownictwa				
1.	1H-SW	Dom murowany	ul. Św. Jana 2	Ok. 1920 r.
2.	2H-SW	Dom murowany	ul. Jana Pawła II 25 (dz. nr 153)	Ok. 1920 r.
3.	3H-SW	Dom murowany	ul. Jana Pawła II 40 (dz. nr 38)	3 ćw. XIX w.
4.	4H-SW	Dom murowany	ul. Jana Pawła II 90 (dz. nr 1)	Lata 30-te XX w.
5.	5H-SW	Dom murowany (obecnie bar)	ul. Kościelna 9 (dz. nr 23)	Ok. 1920r.
6.	6H-SW	Dom murowany	ul. Kościelna 13 (dz. nr 24)	3 ćw. XIX w.
7.	7H-SW	Dom murowany	ul. Krakowska 26	Kon. XIX w.
8.	8H-SW	Dom murowany	ul. Krakowska 41 (dz. nr 162)	Lata 30-te XX w.
9.	9H-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Krakowska 104 (dz. nr 136) /ul. Myśliwska	Ok. 1920 r.
10.	10H-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Krakowska 109 (dz. nr 19)	4 ćw. XIX w.
11.	11H-SW	Budynek Szkoły Podstawowej im. H. Sienkiewicza	ul. Krakowska 110	1911 r.
12.	12H-SW	Budynek murowany – Dom Ludowy (Rada Sołecka, sklep)	ul. Krakowska 115 /ul. Stawowa	1876 r.
13.	13H-SW	Dom murowany (plebania kościoła rzym.-kat. pw. św. Urbana)	ul. Krakowska 119 (dz. nr 256)	Ok. 1920 r.
14.	14H-SW	Dom murowany, otynkowany (opuszczony)	ul. Nadbrzeżna 3 (dz. nr 28)	Ok. 1910/20 r.
15.	15H-SW	Dom murowany, otynkowany	ul. Odsole 32 (dz. nr 123)	1875 r., 1931 r. (daty w szczycie budynku)
16.	16H-SW	Chałupa drewniana zrębową, częściowo murowana	ul. Odsole 48 (dz. nr 144)	1910/20 r.
17.	17H-SW	Dom murowany (modernistyczny)	ul. Odsole 147	Lata 30-te XX w.
18.	18H-SW	Dom murowany (modernistyczny)	ul. Słoneczna 8	Lata 30-te XX w.
19.	19H-SW	Chałupa drewniana zrębową, w części murowana	ul. Spacerowa 5 (dz. nr 44)	4 ćw. XIX w.
20.	20H-SW	Dom murowany, elewacje otynkowane	ul. Stawowa 9 (dz. nr 31)	Kon. XIX w.
21.	21H-SW	Dom murowany, elewacje otynkowane	ul. Szkolna 26 (dz. nr 27)	Ok. 1910/20 r.
22.	22H-SW	Dom murowany, elewacje otynkowane, detal architektoniczny klinkierowy	ul. Szkolna 38 (dz. nr 84)	Ok. 1910/20 r.
23.	23H-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Szkolna 40 (dz. nr 115)	1890/1900 r.
24.	24H-SW	Dom murowany	ul. Szkolna 41 (dz. nr 30), róg ul. Leśna	1920/30 r.
25.	25H-SW	Dom murowany, elewacje otynkowane	ul. Wodna 14 (dz. nr 13)	1910/20 r.
26.	26H-SW	Dom murowany, elewacje otynkowane	ul. Wodna 16 (dz. nr 70)	3 ćw. XIX w.
PISARZOWICE				
Zabytki sakralne				
1.	1P-S	Cmentarz parafialny	ul. Bielska	1859 r. – stara część, XX w. – nowa część
2.	2P-S	Krzyż betonowy „Męka Pańska”	ul. Bielska	1947 r.
3.	3P-S	Kapliczka betonowa	ul. Bielska 46	Pocz. XX w.
4.	4P-S	Budynek nowej plebanii kościoła paraf. pw. Św. Marcina	ul. Bielska 63	1935 r.
5.	5P-S	Kapliczka drewniana słupowa	ul. Czernichowska /ul. Jastrzębia	Przeł. XIX/XX w.
6.	6P-S	Kapliczka murowana, otynkowana	ul. Do Kapliczki	Kon. XIX w.
7.	7P-S	Kapliczka drewniana słupowa, szafkowa	ul. Św. Floriana (przy drodze naprzeciw Pisarzówki)	1858 r.
8.	8P-S	Kapliczka murowana kamienna	ul. Graniczna 32	1825 r.
9.	9P-S	Kapliczka murowana	ul. Grzybowa 2, ul. Kęcka	Lata 30-te XX w.

10.	10P-S	Krzyż kamienny „Męka Pańska”	ul. Św. Jana Kantego (obok starej plebanii)	1881 r.
11.	11P-S	Krzyż kamienny	ul. Kęcka 5	1904 r.
12.	12P-S	Kapliczka z krzyżem, murowana z kamienia	ul. Kęcka 63	Pocz. XIX w.
13.	13P-S	Kapliczka słupowa, szafkowa z betonu	ul. Kęcki Las	1950 r.
14.	14P-S	Krzyż drewniany	ul. Krakowska /ul. Przecznia	1922 r.
15.	15P-S	Budynek „starej plebanii” (ob. przedszkole)	ul. Św. Marcina 1	2 poł. XIX w.
16.	16P-S	Kapliczka murowana z cegły	ul. Miła (na końcu ulicy)	Ok. 1860 r.
17.	17P-S	Figura Matki Boskiej	ul. Nadbrzeżna 9	1939 r.
18.	18P-S	Kapliczka drewniana słupowa, szafkowa	ul. Nadbrzeżna 10	Pocz. XX w.
19.	19P-S	Figura kamienna	ul. Owocowa 9 /ul. Św. Jana Kantego	1828 r.
20.	20P-S	Kapliczka murowana	ul. Pańska /ul. Św. Floriana	Przeł. XVIII/XIX w.
21.	21P-S	Krzyż kamienny	ul. Porzeczkowa 5	1865 r.
22.	22P-S	Krzyż drewniany	ul. Przecznia 15 /ul. Ogrodnicza	1945/46 r.
23.	23P-S	Kapliczka kamienna wnękowa	ul. Starowiejska 1	Przed I wojną światową
24.	24P-S	Kapliczka betonowa, słupowa, szafkowa	ul. Starowiejska 2	1948 r.
25.	25P-S	Kapliczka murowana „Upadek pod krzyżem”	ul. Szkolna /ul. Pańska	2 poł. XVIII w.
26.	26P-S	Kapliczka słupowa, szafkowa, betonowa	ul. Szkolna 2 /ul. Bielska	Lata 40-te XX w.
27.	27P-S	Krzyż kamienny	ul. Szkolna 38 /ul. Nadbrzeżna /ul. Krakowska	Pocz. XX w.
28.	28P-S	Kapliczka murowana, wnękowa	ul. Szkolna /ul. Słodka	1928 r.
29.	29P-S	Kapliczka drewniana słupowa, szafkowa	ul. Szkolna 64	1901 r.
Świeckie zabytki architektury i budownictwa				
1.	1P-SW	Dom murowany, elewacje otynkowane	ul. Agrestowa 4 (dz. nr 74)	Ok. 1920 r.
2.	2P-SW	Aleja lipowa	ul. Bielska	Kon. XIX w.
3.	3P-SW	Dom murowany, elewacje otynkowane	ul. Bielska 41	Lata 30-te XX w.
4.	4P-SW	Dom murowany	ul. Bielska 94 (dz. nr 164)	1928 r.
5.	5P-SW	Dom murowany	ul. Czeręśniowa 1 (dz. nr 84)	Ok. 1920 r.
6.	6P-SW	Dom murowany	ul. Czerwinka 4 (dz. nr 168)	Ok. 1910/20 r.
7.	7P-SW	Dom murowany	ul. Graniczna 5	Kon. XIX w.
8.	8P-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Jaśminowa 6 (dz. nr 169)	Poł. XIX w.
9.	9P-SW	Dom murowany	ul. Jaśminowa 10	Lata 30-te XX w.
10.	10P-SW	Dom murowany	ul. Jazowa 14 (dz. nr 43)	Ok. 1910/20 r.
11.	11P-SW	Dom murowany (elewacje otynkowane)	ul. Jeżynowa 3	Kon. XIX w.
12.	12P-SW	Dom murowany (elewacje otynkowane)	ul. Św. Jana Kantego 13 (dz. nr 274)	Ok. 1920 r.
13.	13P-SW	Dom murowany (elewacje otynkowane)	ul. Kęcka 73	Lata 30-te XX w.
14.	14P-SW	Dom murowany (elewacje otynkowane)	ul. Kęcka 81	Ok. 1900 r.
15.	15P-SW	Chałupa drewniana konstrukcji zrębowej	ul. Lipowa 2	Pocz. XX w.
16.	16P-SW	Dom murowany, elewacje otynkowane	ul. Miła 9	Ok. 1920 r.
17.	17P-SW	Dom murowany, elewacje otynkowane	ul. Nadbrzeżna 2 (dz. nr 239)	Ok. 1910/20 r.
18.	18P-SW	Dom konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Nadbrzeżna 9 (dz. nr 209)	Ok. 1900 r.
19.	21P-SW	Obory I, II w zespole folwarku dworskiego	ul. Pańska 30	1 poł. XIX w.
20.	22P-SW	Spichlerz w zespole folwarku dworskiego	ul. Pańska 30	poł. XIX w.
21.	23P-SW	Dom konstrukcji drewnianej	ul. Piękna 10	Lata 30-te XX w.
22.	24P-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Piękna nr 35	1930 r.
23.	25P-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Piękna nr 39 (dz. nr 96)	Lata 20-te XX w.
24.	26P-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Piękna nr 45	Lata 30-te XX w.
25.	27P-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Porzeczkowa 5 (dz. nr 65)	1860 r.
26.	28P-SW	Zespół dworsko-parkowo-folwarczny Krzemień	ul. Szkolna	Kon. XIX w. 1910/30 r.
27.	29P-SW	Dwór w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym Krzemień	ul. Szkolna 4	Kon. XIX w.

28.	30P-SW	Obora I w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym Krzemień	ul. Szkolna 6	Ok. 1920/30 r.
29.	31P-SW	Obora II w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym Krzemień	ul. Szkolna 6	Przeł. XIX/XX w.
30.	32P-SW	Dom murowany	ul. Szkolna 24 (dz. nr 45)	Ok. 1935 r.
31.	33P-SW	Dom murowany	ul. Szkolna 30 (dz. nr 44)	Ok. 1910 r.
32.	34P-SW	Dom murowany, otynkowany	ul. Szkolna 37	Ok. 1930 r.
33.	35P-SW	Dom murowany, otynkowany	ul. Szkolna 38	Ok. 1900 r.
34.	36P-SW	Dom murowany, otynkowany	ul. Szkolna 55	Ok. 1930 r.
35.	37P-SW	Dom konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Wąwóz 2	Lata 20-te XX w.
36.	39P-SW	Dom konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Zdrowa 6 (dz. nr 72)	Ok. 1920 r.
37.	41P-SW	Dawny młyn (ob. dom)	ul. Młyńska 2 (dz. nr 6)	Pocz. XIX w.
STARA WIEŚ				
Zabytki sakralne				
1.	1SW-S	Zespół kościoła parafialnego pw. Podwyższenia Krzyża Św. (kościół drewniany z d. cmentarzem wokół kościoła i drzewostanem, ogrodzenie drewniane wokół kościoła, nowy cmentarz, dawna szkoła parafialna - ob. izba regionalna, stara plebania)	ul. Ks. Szczepana Wojtyłki	1522 r., XVII w., XVIII w., pocz. XX w.
2.	3SW-S	Ogrodzenie i furty drewniane wokół kościoła paraf. pw. Podwyższenia Krzyża Św. i dawn. cmentarza przykościelnego	ul. Ks. Szczepana Wojtyłki 3	XVIII-XIX w.
3.	5SW-S	Cmentarz parafialny rzym.-kat.	ul. Ks. Szczepana Wojtyłki	Pocz. XX w.
4.	6SW-S	Stara plebania murowana przy kościele paraf. rzym.-kat.	ul. Ks. Szczepana Wojtyłki 3	XIX w.
5.	8SW-S	Kaplica murowana pw. Św. Józefa	ul. Kasztanowa 11	1806 r.
6.	9SW-S	Kaplica murowana z fig. Chrystusa Frasobliwego	ul. Międzylesie /ul. Bestwińska	Poł. XIX w.
7.	10SW-S	Kapliczka murowana, starodrzew	ul. Starowiejskich /ul. Lipowa (koło przystanku PKS Skowronek),	1 Poł. XIX w.
8.	11SW-S	Krzyż kamienny Męka Pańska	ul. Starowiejskich 8 /ul. Krótka	1900 r.
9.	12SW-S	Krzyż kamienny Męka Pańska	ul. Społeczna /ul. Polna (Pole Janowskie)	1870 r.
10.	13SW-S	Kapliczka murowano-kamienna Serce Pana Jezusa	ul. Starowiejskich 38	1899 r.
11.	14SW-S	Krzyż drewniany, obok starodrzew	ul. Społeczna /ul. Pielgrzymów (Pole Janowskie)	XIX w.
Świeckie zabytki architektury i budownictwa				
1.	1SW-SW	Zagroda - dom murowana, stodoła drewniano-murowana	ul. Aleja/ul. Bestwińska	Lata 20-te XX w.
2.	2SW-SW	Dom drewniano-murowany	ul. Bestwińska 20	Pocz. XX w.
3.	3SW-SW	Dom murowany, otynkowany	ul. Dolna 14	Pocz. XX w.
4.	4SW-SW	Dawna szkoła, bud. murowany, otynkowany	ul. Dolna 18	Lata 20-te XX w.
5.	5SW-SW	Dom murowany, otynkowany, z dekoracją klinkierową	ul. Dolna 24	Ok. 1924 r.
6.	6SW-SW	Dom murowany, otynkowany, z dekoracją klinkierową elewacji	ul. Dolna 40 (dz. nr 141)	Lata 20-te XX w.
7.	7SW-SW	Dom murowany, otynkowany, z dekoracją klinkierową elewacji	ul. Dolna 41	Lata 20-te XX w.
8.	8SW-SW	Zagroda: dom murowany, stodoła, kuźnia murowano-drewniany	ul. Dolna 48	Dom 1923 r. zabud. gospod. lata 20-te XX w.
9.	9SW-SW	Chałupa drewniana zrębowa (w tylnej części murowana)	ul. Dolna 62	1841 r.
10.	10SW-SW	Dom murowany, elew. otynkowane	ul. Dolna 65 (dz. nr 150)	Lata 20-te XX w.
11.	11SW-SW	Chałupa drewniana z murowaną oborą	ul. Dolna 66 (dz. nr 149)	1900 r.
12.	12SW-SW	Dom murowany, elew. otynkowany z klinkierowym detalem	ul. Kochanowskiego 7	Pocz. XX w.
13.	13SW-SW	Dom murowany drewniany (szczyty drewniane z desek)	ul. Mickiewicza 2	4 ćw. XIX w.
14.	14SW-SW	Dom murowany, elew. otynkowane	ul. Mickiewicza 8	Ok. 1900 r.
15.	15SW-SW	Dom murowany, elew. otynkowane	ul. Pielgrzymów 8	Lata 30-te XX w.
16.	16SW-SW	Dom murowany, elew. otynkowane	ul. Pielgrzymów 41	1938 r. (data bud. w szczycie)
17.	17SW-SW	Dom murowany, elew. otynkowane z wystrojem architektonicznym	ul. Starowiejskich 8 (dz. nr 40)	1902 r.
18.	18SW-SW	Dom murowany, elew. klinkierowe z detalem	ul. Starowiejskich 23	Ok. 1910 r.
19.	19SW-SW	Dom drewniany zrębowy,	ul. Starowiejskich 26	Lata 20-te XX w.

20.	20SW-SW	Zespół dworsko-parkowo-folwarczny (spółdzielnia produkcyjna)	ul. Starowiejskich 43	2 poł. XVIII w.,
21.	22SW-SW	Stodoła w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym (spółdzielnia produkcyjna)	ul. Starowiejskich 43,	2 poł. XIX w.
22.	23SW-SW	Budynek gospodarczo-magazynowy w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym (spółdzielnia produkcyjna)	ul. Starowiejskich 43,	2 poł. XIX w.
23.	24SW-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Starowiejskich, (dz. nr 60)	Lata 60-te XIX w.
24.	25SW-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Starowiejskich 91	1869 r.
25.	26SW-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Wierzbowa 2	Kon. XIX w.
26.	27SW-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Wierzbowa 4	Kon. XIX w.
WILAMOWICE				
Zabytki sakralne				
1.	1W-S	Krzyż kamienny, przydrożny, starodrzew	ul. Gen. Andersa (tzw. droga do „Trzynastu Domów”)	1865 r.
2.	2W-S	Kapliczka murowano-drewniana, starodrzew	ul. Bilczewskiego 10 /ul. Spokojna	Poł. XIX w.
3.	3W-S	Cmentarz komunalny (dawniej paraf. rzym.-kat.)	ul. Cmentarna	Zał. 1856 r., powiększony w XX w.
4.	4W-S	Krzyż kamienny „Męka Pańska”	ul. Mickiewicza, naprzeciw 8	1858 r.
5.	5W-S	Kościół parafialny pw. Trójcy Św. i Św. Józefa, mur., z wyposażeniem (rej. zab. B-82/30)	ul. Paderewskiego 9, (dz. nr 1886/3, 1886/4, 1886/5, 1886/6)	1923-39 r., 1960 r., 1980-1984 r.
6.	6W-S	Figura kamienna Św. Józefa	ul. Paderewskiego 9 (przed kościołem), (dz. nr 1886/3, 1886/4, 1886/5, 1886/6)	1886 r.
7.	7W-S	Kapliczka murowana, otynkowana	ul. Piłsudskiego naprzeciw nr. 11 /ul. Dunata 2, (dz. nr 1802)	1862 r.
8.	8W-S	Kapliczka drewniana słupowa, szafkowa	ul. Piłsudskiego 34	XIX w.
9.	9W-S	Kapliczka drewniana słupowa, szafkowa	ul. Pułaskiego /ul. Słoneczna	2 poł. XIX w.
10.	10W-S	„Ochronka” pw. Św. Anny Sióstr Służebniczek NMP z kaplicą	Rynek 8, (dz. nr 3283)	1908 r.
11.	11W-S	Kapliczka drewniana słupowa, szafkowa	ul. Sobieskiego 45	XIX w.
12.	12W-S	Kapliczka murowana	ul. Sobieskiego obok nr. 92	1902 r. (remontowana w 1989 r.)
13.	13W-S	Krzyż kamienny	ul. Starowiejska /ul. Paderewskiego (rondo)	1839 r.
14.	14W-S	Kapliczka murowana	ul. Starowiejska /ul. Pułaskiego	Poł. XIX w., 1954 r.
15.	15W-S	Krzyż kamienny „Męka Pańska” (wys. ok. 3,20m)	ul. Więźniów Oświęcimia /ul. Kościuszki	2 poł. XIX w.
16.	16W-S	Krzyż kamienny „Męka Pańska”	ul. Więźniów Oświęcimia 5	1841 r.
17.	17W-S	Krzyż kamienny „Męka Pańska”, w otoczeniu starodrzew	ul. Widok (w polu), niedaleko granicy z Heczmarowicami	1864 r.
Świeckie zabytki architektury i budownictwa				
1.	1W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Gen. Andersa 1	Lata 60-te XIX w.
2.	2W-SW	Dom konstrukcji murowanej (w obrębie posesji okazały starodrzew)	ul. Św. Abpa J. Bilczewskiego 2	Pocz. XX w.
3.	3W-SW	Dom konstrukcji murowanej, modernistyczny (w obrębie posesji pomnik poświęcony J. Bilczewskiemu)	ul. Św. Abpa J. Bilczewskiego 10	Lata 30-te XX w.
4.	4W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Św. Abpa J. Bilczewskiego 21	Pocz. XX w.
5.	5W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Harcerska 1 (dz. Wilamowice nr 9)	1907 r.
6.	6W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Kościuszki 12	Lata 30-te XX w.
7.	7W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Krótka 4	Lata 30-te XX w.
8.	8W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Mickiewicza 3	1924 r.
9.	10W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej, w części gospod. murowana	ul. Mickiewicza 28	Lata 80-te XIX w.
10.	11W-SW	Dom konstrukcji murowanej (obok zabytkowa kuźnia)	ul. Mickiewicza 31	Lata 20-te XX w.
11.	12W-SW	Dawna kuźnia w obrębie posesji ul. Mickiewicza 31 (obok zabytkowy dom)	ul. Mickiewicza 31	Lata 20-te XX w.
12.	13W-SW	Dawne Zakłady Przemysłu Lniarskiego	ul. Paderewskiego 4, (dz. nr 1825/3, 1825/4, 1825/1)	4 ćw. XIX w. ok. 1910/20 r.
13.	14W-SW	Dom murowany	ul. Paderewskiego 14 /ul. Św. Abpa J. Bilczewskiego (dz. nr 252)	1858 r. (przebud. w 1915 r.)
14.	15W-SW	Dom (obecnie apteka, dawniej Rada Narodowa) murowany	ul. Paderewskiego 15 /ul. Pułaskiego	Lata 30-te XX w.
15.	16W-SW	Dom drewniano-murowany	ul. Partyzantów (Łącznik) 4	3 ćw. XIX w.
16.	17W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Partyzantów 8	Lata 30-te XX w.

17.	18W-SW	Stodoła murowana zbud. w stylu neoromańskim	ul. Piłsudskiego 2A	Przeł. XIX/XX w.
18.	19W-SW	Dom murowany (z wystrojem elewacji w stylu secesyjno-modernistycznym)	ul. Piłsudskiego 7 /ul. 1 Maja	1922 r.
19.	20W-SW	Chałupa konstrukcji drewniano-murowanej	ul. Piłsudskiego 19	Pocz. XX w.
20.	21W-SW	Chałupa konstrukcji drewniano-murowanej	ul. Piłsudskiego 21	1860 r.
21.	22W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Piłsudskiego 27	1871 r.
22.	23W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Piłsudskiego 30	1880 r.
23.	24W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Pułaskiego 5	1827 r.
24.	26W-SW	Dom konstrukcji murowanej (z przyległym bud. gospodarczym)	ul. Pułaskiego 28	Lata 30-te XX w.
25.	27W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Pułaskiego 30	1883 r.
26.	28W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Pułaskiego 32	Lata 30-te XX w.
27.	29W-SW	Budynek – obecnie siedziba Urzędu Miasta i Gminy, konstrukcji murowanej	Rynek 1	Kon. XIX w.
28.	30W-SW	Dom konstrukcji murowanej	Rynek 3 (dz. nr 74)	1864 r.
29.	31W-SW	Kamienica konstrukcji murowanej (restauracja „Rogowa”)	Rynek 4, dz. nr 3274	Ok. 1850 r.
30.	32W-SW	Budynek – dawna poczta konstrukcji murowanej	Rynek 9, (dz. nr 3283)	1 poł. XIX w.
31.	33W-SW	Kamienica konstrukcji murowanej	Rynek 11	1870-1904 r.
32.	34W-SW	Kamienica konstrukcji murowanej (dawniej posterunek MO, obecnie sklep i siedziba Zarządu GS Sch)	Rynek 13	Pocz. XX w.
33.	35W-SW	Budynek szkoły (obecnie Gimnazjum im. Św. Abp Józefa Bilczewskiego, Zespół Szkolno-Przedszkolny)	Rynek 14	1911 r.
34.	36W-SW	Dom konstrukcji drewniano-murowanej	Rynek 15 /ul. Sobieskiego, (dz. nr 1865/1)	1832 r.
35.	37W-SW	Dom konstrukcji murowanej, obecnie Biblioteka Publiczna	ul. Sienkiewicza 2	Lata 30-te XX w.
36.	38W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Słowackiego /ul. Piłsudskiego 26 (dz. Wilamowice nr 31)	Lata 20-te XX w.
37.	39W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Sobieskiego 5	Ok. 1930 r.
38.	40W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Sobieskiego 17	Ok. 1880 r.
39.	41W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Sobieskiego 22	4 ćw. XIX w.
40.	42W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Sobieskiego 23	Ok. 1880 r.
41.	43W-SW	Dom konstrukcji murowano-drewnianej	ul. Sobieskiego 27	Ok. 1922 r.
42.	44W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Sobieskiego 35	Lata 30-te XX w.
43.	45W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Sobieskiego 37	Ok. 1920 r.
44.	46W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Sobieskiego 43	Ok. 1920 r.
45.	47W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Sobieskiego 49, (dz. nr 1498/11)	Ok. 1900 r.
46.	48W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Sobieskiego 54	1920/30 r.
47.	49W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Sobieskiego 68	1922 r.
48.	50W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Sobieskiego 84	Ok. 1920 r.
49.	51W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Sobieskiego 86	Ok. 1910/20 r.
50.	52W-SW	Stodoła konstrukcji murowano-drewnianej	ul. Sobieskiego 86	Ok. 1910/20 r.
51.	53W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Spokojna 2	Lata 30-te XX w.
52.	54W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Więźniów Oświęcimia 2	1830 r.
53.	55W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Więźniów Oświęcimia 4	Lata 20-te XX w.
54.	56W-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej- zrębowej	ul. Więźniów Oświęcimia 6	Ok. 1850 r.
55.	57W-SW	Dom konstrukcji murowanej	ul. Więźniów Oświęcimia 11	1936 r.
ZASOLE BIELAŃSKIE				
Zabytki sakralne				
1.	1ZB-S	Kapliczka murowana	ul. Piękna nr 82	4 ćw. XIX w.
Świeckie zabytki architektury i budownictwa				
1.	1ZB-SW	Chałupa konstrukcji drewnianej zrębowej	ul. Piękna nr 49 (dz. nr 116)	1901 r.
2.	2ZB-SW	Dom drewniano-murowany	ul. Piękna nr 87 (dz. nr 151)	Lata 80-te XIX w.

3. Stanowiska archeologiczne.

Tabela 5: Stanowiska archeologiczne.

Lp.	Nr Karty Ewidencyjnej Stanowiska Archeologicznego	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska na obszarze	Typ stanowiska	Chronologia
DANKOWICE					
1	105486	105-48	6	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
2	105487	105-48	7	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
3	105488	105-48	8	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
4	105489	105-48	9	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
5	1054810	105-48	10	gródek stożkowaty	późne średniowiecze/ ok.nowożytny
6	1054811	105-48	11	śląd osadnictwa	ep.kamienia
7	1054812	105-48	12	śląd osadnictwa	pradzieje, średniowiecze, ok. nowożytny
8	1054813	105-48	13	śląd osadnictwa	średniowiecze
9	1054814	105-48	14	śląd osadnictwa	ep.kamienia
10	1054815	105-48	15	śląd osadnictwa	pradzieje
11	1054816	105-48	16	śląd osadnictwa	ep.kamienia i średniowiecze
12	1054817	105-48	17	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
13	1054818	105-48	18	śląd osadnictwa	ep.kamienia
14	104481	104-48	1	śląd osadnictwa	ep.kamienia, pradzieje i średniowiecze
15	1054819	105-48	19	śląd osadnictwa	późne średniowiecze/ok.nowożytny
HECZNAROWICE					
16	1064922	106-49	22	śląd osadnictwa	neolit
17	1064923	106-49	23	osada	średniowiecze
18	1064924	106-49	24	śląd osadnictwa	ep.kamienia
19	1064925	106-49	25	śląd osadnictwa	ep.kamienia, średniowiecze
PISARZOWICE					
20	1064926	106-49	26	śląd osadnictwa	średniowiecze
21	1064927	106-49	27	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
22	1064928	106-49	28	śląd osadnictwa	pradzieje i średniowiecze
23	1064929	106-49	29	obozowisko	ep.kamienia
24	1064812	106-48	12	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
25	1064813	106-48	13	śląd osadnictwa	średniowiecze
26	1064814	106-48	14	śląd osadnictwa	pradzieje i średniowiecze
27	1064815	106-48	15	śląd osadnictwa	ep.kamienia i średniowiecze
28	1064816	106-48	16	śląd osadnictwa	średniowiecze
29	1064817	106-48	17	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
30	1064930	106-49	30	śląd osadnictwa	średniowiecze i ok.nowożytny
31	1064931	106-49	31	śląd osadnictwa	ep.kamienia
32	1064932	106-49	32	osada	średniowiecze
33	1064935	106-49	35	śląd osadnictwa	późne średniowiecze i ok.nowożytny

34	1064936	106-49	36	śląd osadnictwa	późne średniowiecze i ok.nowożytny
35	1064937	106-49	37	śląd osadnictwa	późne średniowiecze i ok.nowożytny
STARA WIEŚ					
36	1064818	106-48	18	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
37	1064819	106-48	19	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
38	1064820	106-48	20	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
39	1064821	106-48	21	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
40	1064822	106-48	22	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
41	1064823	106-48	23	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
42	105481	105-48	1	śląd osadnictwa	średniowiecze
43	105482	105-48	2	śląd osadnictwa	ep.kamienia
44	105483	105-48	3	śląd osadnictwa	średniowiecze
45	105484	105-48	4	śląd osadnictwa	ep.kamienia
46	105485	105-48	5	śląd osadnictwa	ep.kamienia, pradzieje i średniowiecze
WILAMOWICE					
47	105491	105-49	1	osada	średniowiecze
48	105494	105-49	4	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
49	105496	105-49	6	śląd osadnictwa	średniowiecze/ok.nowożytny
50	1054915	105-49	15	śląd osadnictwa	późne średniowiecze/ok.nowożytny
51	1054916	105-49	16	śląd osadnictwa	późne średniowiecze/ok.nowożytny
52	1064933	106-49	33	śląd osadnictwa	późne średniowiecze/ok.nowożytny
53	1064934	106-49	34	śląd osadnictwa	późne średniowiecze/ok.nowożytny
ZASOLE BIELAŃSKIE					
54	105497	105-49	7	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
55	105498	105-49	8	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
56	105499	105-49	9	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
57	1054910	105-49	10	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
58	1054911	105-49	11	śląd osadnictwa	ok.nowożytny
59	1054912	105-49	12	osada	ok.nowożytny
60	1054913	105-49	13	śląd osadnictwa	średniowiecze/ok.nowożytny
61	1054914	105-49	14	śląd osadnictwa	ok.nowożytny

4. Dobra kultury współczesnej.

Na obszarze Wilamowic nie występują dobra kultury współczesnej.

5. Dziedzictwo kultury niematerialnej, w tym historia gminy.

1) Nazwy miejscowości:

- Wilamowice - w najstarszych źródłach wymieniane jako „Novowillamowicz”, nazwa patronimiczna pochodząca od imienia Wilhelm. Pierwotna nazwa miejscowości, zgodnie z tradycją brzmiała Wilhelmsau (Błonie Wilhelma) w odróżnieniu od Starej Wsi zwanej Wilhelmsdorf (Wieś Wilhelma). Druga hipoteza wiąże genezę nazwy miejscowości z faktem przeniesienia wsi w nowe miejsce - Wilanovice - jako określenie nowej wsi - Villa Nova.

- Stara Wieś - w najstarszych źródłach pisanych określana jako Antiquo Willamowicz lub Antiquavilamowicz. Świadczy to o przeniesieniu wsi na nowe miejsce, z zachowaniem nazwy i starej osady, która nazywana była Starą Wsią.
- Dankowice - w źródłach historycznych wymieniana jako „Damcowicz”, „Damkowice”, wiąże się z popularnym w okolicy nazwiskiem Damek, z czasem zastępowanym późniejszą formą Danek.
- Pisarzowice - nazwa wsi pochodzi od pisarzy księstwa oświęcimskiego, których była uposażeniem. Znajduje to potwierdzenie w źródłach, gdzie wymieniana jest jako „Villa Scriptoris”
- Hecznarowice - nazwa pochodząca od „Helcznara” lub „Helcznara”
- Zasole - nazwa topograficzna, odnosząca się do położenia miejscowości „za Sołą”. Świadczy to o silnych związkach miejscowości z Bielaniem, gdyż to w stosunku do nich Zasole położone jest na przeciwnym brzegu Soły.

2) Język wilamowski

Język Wilamowski jest zaliczany do grupy języków germańskich. Najstarsza warstwa jego morfologii i składni wywodzi się z języka średniowysokoniemieckiego, na którą nałożyły się wpływy języka polskiego, gwary pogranicza śląsko - krakowskiego, okresowo także literackiej niemieczyny.

3) Tradycyjny strój wilamowski

Tradycyjny strój ludowy mężczyzn składał się z koszuli z cienkiego płótna, zgrzebnych, szerokich spodni i kaftana z rękawami, farbowanego na ciemny kolor. Stosunkowo wcześniej został wyparty przez typowy strój miejski, składający się z koszuli, marynarki i spodni.

Strój kobiety był w powszechnym użyciu dłużej, składał się z koszuli, spódnicy, zapaski. Spódnice na niedzielę szyto z pasiastych materiałów - wełnianych na zimę, bawełnianych na lato, post, żałobę. Na większe uroczystości zakładano spódnice czerwone, za najbardziej luksusową była uważana spódnica niebieska. Zapaski początkowo były prawdopodobnie białe, płócienne. Z czasem zaczęto używać bardziej ozdobnych - haftowanych, jedwabnych. Za najbardziej uroczystą uważano zapaskę z zielonego jedwabiu. Na dni powszednie używano zapasek płóciennych, w pionowe paski lub bukietki kwiatów. Za wierzchnie okrycie służyły różniące się długością jupki, kacabajki, bajki i jakle. Szyto je z czerwonej lub niebieskiej wełny, sukna, aksamitu, jedwabiu. Charakterystycznym elementem stroju są też chusty - w kratę na co dzień, białe, z delikatnych tkanin - od święta oraz pończochy - w poziome kolorowe pasy. Na szyję zakładano 5 sznurków koralików, z których najdłuższy ozdobiony był równoramiennym krzyżem.

4) Historia:

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie gminy Wilamowice pochodzą z epoki kamienia. Z badań archeologicznych wynika, że w późniejszym okresie, aż po czasy średniowiecza tereny te nie były zasiedlone. Współczesne miejscowości rozwinęły się w miejscach lokacji średniowiecznych wsi (Stara Wieś, Wilamowice, Pisarzowice, Dankowice, Hecznarowice). Jedynie Zasole Bielańskie rozwinęło się prawdopodobnie jako przysiółek Bielania. Powstanie Starej Wsi, Pisarzowic, Dankowic miało miejsce najprawdopodobniej w czasie wielkiej akcji lokacyjnej z drugiej połowy XIII w. Wsie lokowane były na prawie niemieckim. Oś osadniczą zakładanej wsi stanowiła rzeka, wzdłuż której lokalizowane były poszczególne zagrody. Równolegle do rzeki powstawała droga, za którą rozciągały się pola. Równocześnie z założeniem wsi rozpoczynała się budowa kościoła. Nieco późniejsze są Wilamowice, choć także i one prawdopodobnie powstały w drugiej połowie XIII w. Oś osadniczą stanowi w ich przypadku prowadząca do Starej Wsi droga. Powstanie Hecznarowic miało prawdopodobnie miejsce jeszcze później, jednak łanowy układ pól i rzeka stanowiąca oś osadniczą wskazują, że również w przypadku Hecznarowic miało miejsce planowe założenie wsi. Początkowo Hecznarowice należały do parafii w Pisarzowicach. Prawdopodobnie w połowie XV w. wszystkie miejscowości były już wsiami szlacheckimi. W XVI w. pojawiają się pierwsze informacje źródłowe dotyczące szkół na terenie Wilamowic. W 1457 r. Księstwo Oświęcimskie, do którego należały tereny dzisiejszej gminy zostały wykupione przez króla Kazimierza Jagiellończyka. W 1772 obszar ten został włączony w granice monarchii habsburskiej. Wiązało się to z przeprowadzeniem szeregu reform, mających na celu poprawę sytuacji chłopów, a które w konsekwencji umożliwiły wykupienie się w 1808 r. wilamowian z poddaństwa i jego całkowite zniesienie w 1848 r. Dzięki dobrej kondycji gospodarczej miejscowości, związanej z dynamicznym rozwojem przemysłu tekstylnego, możliwe było uzyskanie przez Wilamowice praw miejskich (w 1818 r.). Uzyskaniu statusu miasteczka towarzyszył dalszy rozwój gospodarczy i kulturalny, który dodatkowo zbiegł się w czasie z uzyskaniem przez Galicję autonomii. W 1856 r. uruchomiona została linia kolejowa przebiegająca przez Dankowice. W 1886 r. uruchomiono urząd, później aptekę, pacjentów przyjmował pierwszy w okolicy lekarz, pracowała wykwalifikowana położna. W 1870 r. wybudowano ratusz,

miejską rzeźnię, drogi do sąsiednich wsi. Uruchomiono także urząd telegraficzny. Funkcjonował szpital choleryczny, gminna lodownia, „gminny wyszynk herbaty”, piekarnia, działała firma zajmująca się produkcją dachówek. W poszczególnych miejscowościach dzisiejszej gminy zakładano sklepiki, ochotnicze straże pożarne. Rozwój Wilamowic w tym okresie był bardzo dynamiczny - w 1799 r. liczyło ono 159 budynków, w 1899 - 356. W 1913 wybudowana została tkalnia mechaniczna. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości Wilamowice musiały zmierzyć się z kryzysem ekonomicznym i szeregiem reform. Rozbudowywano szkoły, remontowano remizy OSP, rozwijano działalność kulturalną. W czasie II wojny światowej zginęło 200 mieszkańców dzisiejszej gminy Wilamowice. Na przełomie stycznia i lutego 1945 r. na obszarze gminy toczyły się walki związane z wyzwaniem ziem polskich, które spowodowały znaczne zniszczenia.

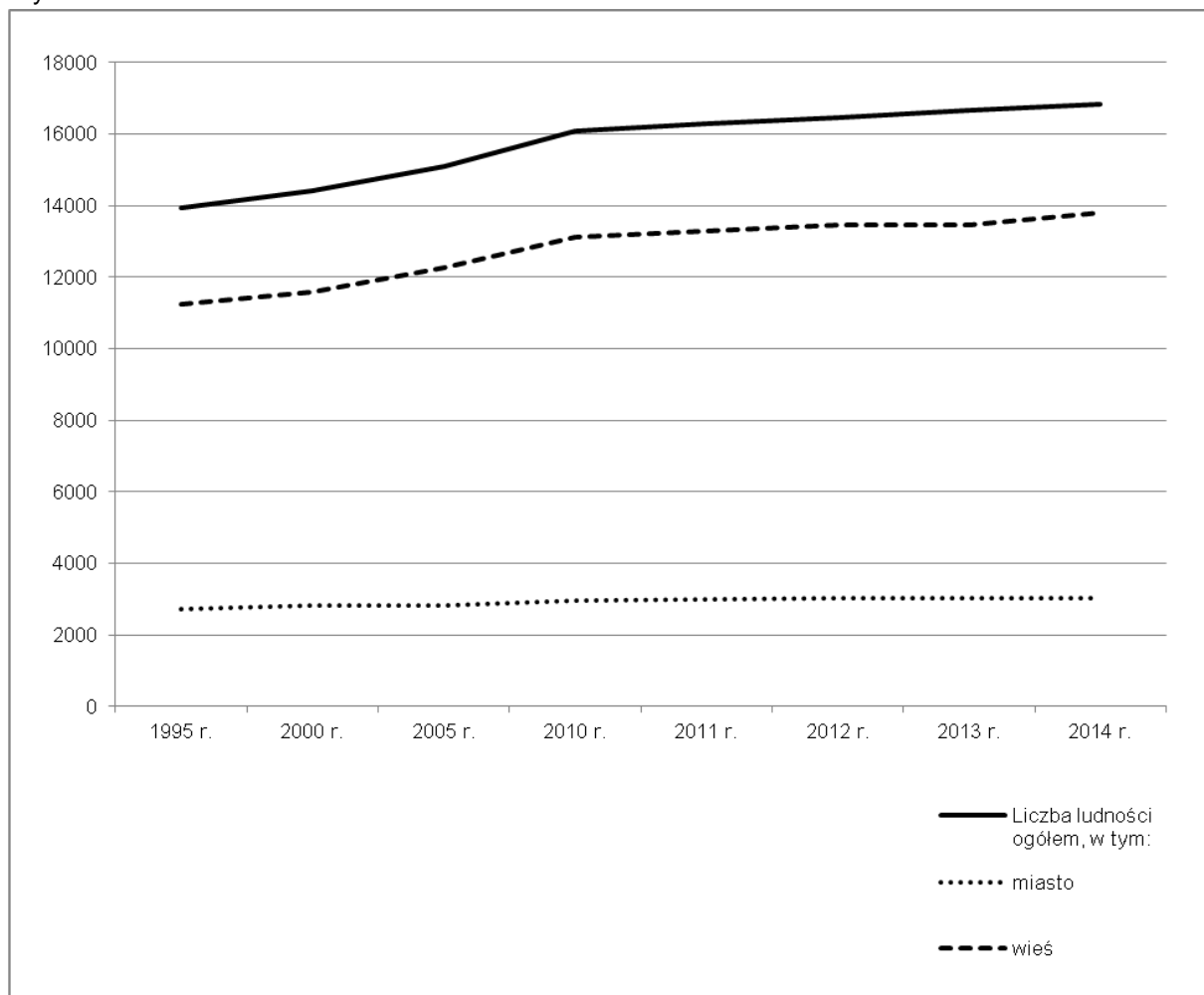
ROZDZIAŁ VII

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

1. Demografia.

Zmiany liczby ludności w Wilamowicach z uwzględnieniem terenów miejskich i wiejskich prezentuje poniższy wykres i tabela.

Wykres 1:

/opracowanie własne na podstawie informacji Banku Danych Lokalnych GUS, 2015/

Tabela 6:

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności ogółem, w tym:	13.950	14.415	15.090	16.095	16.275	16.474	16.670	16.821
miasto	2.721	2.815	2.820	2.969	2.988	3.011	3.015	3.033
wieś	11.229	11.600	12.270	13.126	13.287	13.463	13.655	13.788

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Liczba ludności w Wilamowicach w ciągu ostatnich 20 lat wykazuje stały i wysoki wzrost. Za dynamikę wzrostu liczby ludności w dużej mierze odpowiadają sołectwa - w mieście Wilamowice wzrost liczby ludności wyniósł 11,5 % w stosunku do 1995 r., natomiast w sołectwach był niemal dwukrotnie wyższy i wyniósł 22,8%.

Porównanie zmian liczby ludności w Wilamowicach i pozostałych gminach powiatu bielskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7:

Gmina	Typ gminy	2000 r.	2014 r.	przyrost [%]
Powiat bielski:	-	145772	161359	10,7%
Bestwina	gmina wiejska	10086	11309	12,1%
Buczkowice	gmina wiejska	10291	11119	8,0%
Czechowice-Dziedzice	gmina miejsko-wiejska	42985	44805	4,2%
Jasienica	gmina wiejska	19195	23121	20,5%
Jaworze	gmina wiejska	6088	7051	15,8%
Kozy	gmina wiejska	10916	12660	16,0%
Porąbka	gmina wiejska	14389	15384	6,9%
Szczyrk	gmina wiejska	5665	5799	2,4%
Wilamowice	gmina miejsko-wiejska	14415	16821	16,7%
Wilkowice	gmina wiejska	11742	13290	13,2%

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Na tle pozostałych gmin powiatu bielskiego Wilamowice cechuje wysoki wzrost liczby mieszkańców - drugi w powiecie (po Jasienicy) i znacznie wyższy od średniej powiatu.

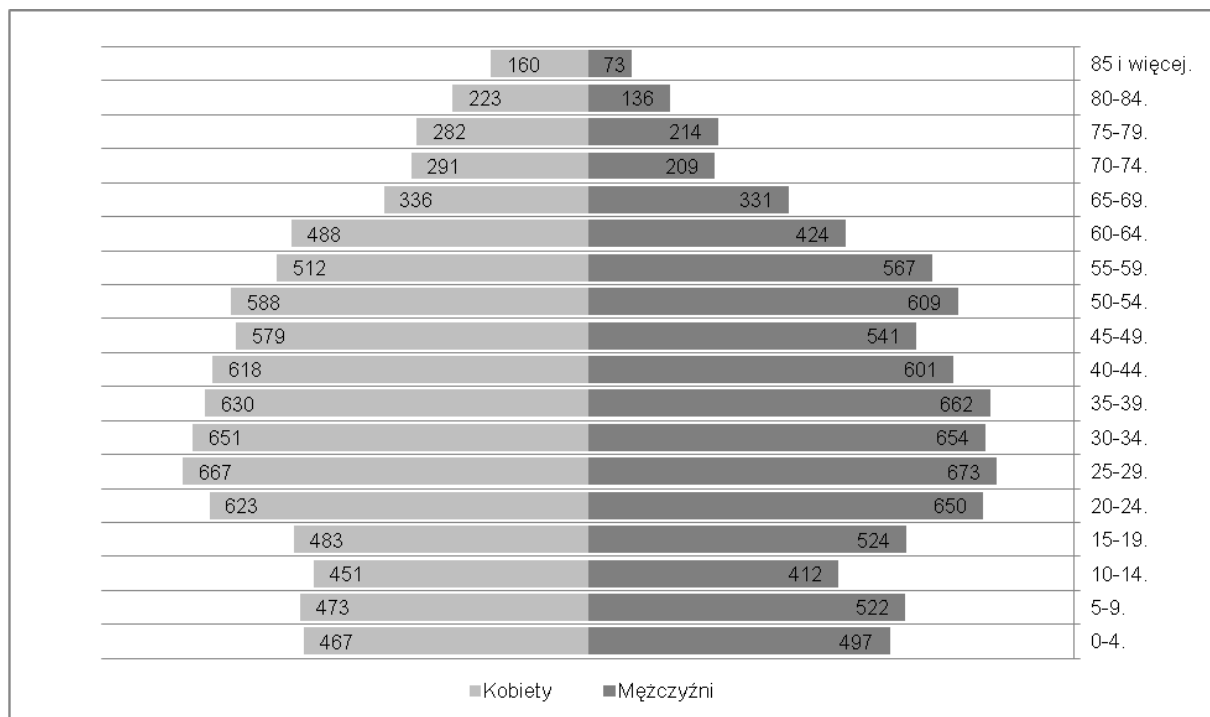
Dane o liczbie ludności Wilamowic (za 2014 r.) w rozbiciu na grupy wieku i płci, obrazujące strukturę demograficzną mieszkańców Wilamowic oraz jej graficzną interpretację w postaci piramidy płci i wieku przedstawia poniższa tabela i wykres.

Tabela 8: Struktura ludności

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	16821	8299	8522
0-4.	964	497	467
5-9.	995	522	473
10-14.	863	412	451
15-19.	1007	524	483
20-24.	1273	650	623
25-29.	1340	673	667
30-34.	1305	654	651
35-39.	1292	662	630
40-44.	1219	601	618
45-49.	1120	541	579
50-54.	1197	609	588
55-59.	1079	567	512
60-64.	912	424	488
65-69.	667	331	336
70-74.	500	209	291
75-79.	496	214	282
80-84.	359	136	223
85 i więcej.	233	73	160

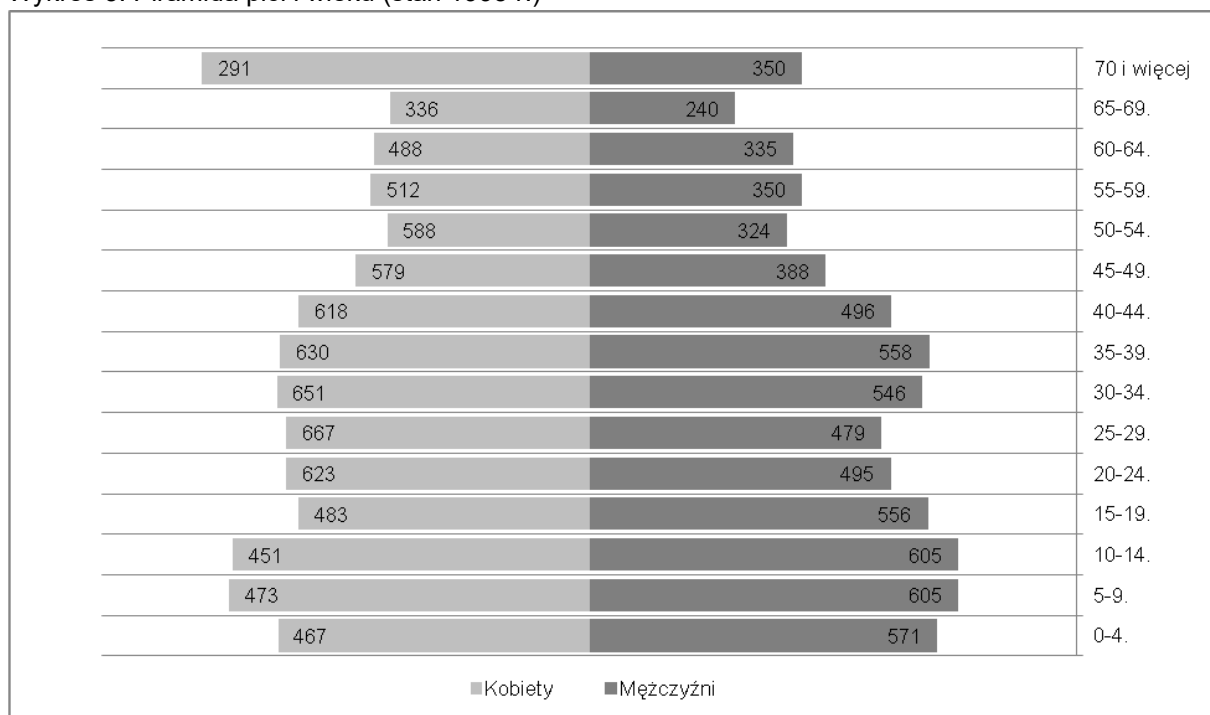
/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Wykres 2: Piramida płci i wieku (stan 2014 r.)

/opracowanie własne na podstawie informacji Banku Danych Lokalnych GUS, 2015/

Wykres 3: Piramida płci i wieku (stan 1995 r.)

/opracowanie własne na podstawie informacji Banku Danych Lokalnych GUS, 2015/

Spółeczność Wilamowic wykazuje cechy społeczności starzejącej się. W porównaniu do 1995 r. wyraźne jest pogorszenie struktury wieku mieszkańców Wilamowic, w którym piramida miała charakter zastojowy. W 2014 r. liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym jest stosunkowo niska, jednak nie wykazuje cech gwałtownego załamania i liczba osób w poszczególnych rocznikach utrzymuje się na stałym, wyrównanym poziomie.

Zmiany liczby ludności w ujęciu czasowym od 1995 r. z uwzględnieniem płci przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9:

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności ogółem, w tym:	13950	14415	15090	16095	16275	16474	16670	16821
kobiety	7052	7337	7677	8159	8276	8375	8473	8522
mężczyźni	6898	7078	7413	7936	7999	8099	8197	8299
liczba kobiet na 100 mężczyzn	102	104	104	103	103	103	103	103

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Na zmiany liczby ludności w gminie wpływa przyrost naturalny i saldo migracji. Informacje na temat tych wskaźników zawierają poniższe tabele.

Tabela 10:

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Urodzenia razem	181	147	152	180	181	189	188	193
kobiety	88	69	69	89	90	99	84	88
mężczyźni	93	78	83	91	91	90	104	105
Zgony razem	130	122	110	133	155	145	145	133
kobiety	68	67	64	64	69	67	75	70
mężczyźni	62	55	46	69	86	78	70	63
Przyrost naturalny	+51	+25	+42	+47	+26	+44	+43	+60

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Tabela 11:

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Zameldowania	140	123	274	222	275	251	281	236
Wymeldowania	104	81	82	106	121	109	125	118
Saldo migracji	+36	+42	+192	+116	+154	+142	+156	+118

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Zarówno przyrost naturalny jak i saldo migracji mają w Wilamowicach wartości dodatnie. Rozpatrywane łącznie dają w ostatnich latach wynik wskazujący na przyrost liczby mieszkańców o około 180-200 osób, przy czym wskaźnik salda migracji jest trzykrotnie wyższy niż wskaźnik przyrostu naturalnego.

Za wzrost liczby mieszkańców odpowiadają głównie migracje. Oznacza to, że Wilamowice postrzegane są jako atrakcyjne miejsce zamieszkania. Migracje od dłuższego czasu utrzymują się na stałym poziomie i nie należy zakładać ich gwałtownego spadku. Jednocześnie w ostatnich latach stale, choć w niewielkim tempie wzrasta liczba urodzeń. Publikowane przez GUS dane dotyczące prognozowanej liczby ludności wskazują na tendencję wzrostu liczby mieszkańców powiatu bielskiego, a Wilamowice wykazują jeden z największych w powiecie przyrostów liczby ludności.

Przeprowadzone analizy demograficzne wskazują na dalszy wzrost liczby ludności w Wilamowicach, co wiązać się będzie z koniecznością realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej. Dynamika wzrostu liczby ludności w mieście i sołectwach wskazuje na fakt, że obszarem szczególnie intensywnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej będą tereny sołectw.

2. Warunki mieszkaniowe.

Na warunki mieszkaniowe mają wpływ takie czynniki jak: wiek mieszkania, dostosowanie wielkości mieszkania do liczby zamieszkujących je osób, wyposażenie w infrastrukturę techniczną.

Informacje o wieku zasobów mieszkaniowych w Wilamowicach przedstawia tabela 13.

Tabela 12: Mieszkania wg okresu budowy budynku.

	do 1918	1918-1944	1945-1970	1971-1978	1979-1988	1989-2002
mieszkania, w tym:	163	455	1542	562	554	567
miasto	37	97	352	120	115	112
wieś	126	358	1190	442	439	455

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015, Narodowy spis powszechny 2002/

W Wilamowicach w ramach wskazanych w Narodowym Spisie Powszechnym wyraźnie przeważają mieszkania wybudowane w latach 1945-1970 liczące 45 - 70 lat, a więc dosyć stare. Mieszkań starszych jest łącznie 618, nowszych 1683. Biorąc pod uwagę znaczny wzrost liczby ludności Wilamowic w ostatnich latach można przypuszczać, że około 50% zasobu mieszkaniowego Wilamowic jest stosunkowo nowa, młodsza niż 50 lat.

Informacje na temat wielkości mieszkań i liczby zamieszkujących je osób, z uwzględnieniem obszarów miejskich i wiejskich, przedstawia tabela 14.

Tabela 13: Zasoby mieszkaniowe

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
liczba mieszkań, w tym:	3463	3610	4228	4559	4618	4680	4738	b/d
miasto	b/d	b/d	893	860	866	871	878	b/d
wieś	b/d	b/d	3335	3699	3752	3809	3860	b/d
izby, w tym:	13772	14599	18458	21491	21854	22220	22547	b/d
miasto	b/d	b/d	3809	4007	4043	4073	4113	b/d
wieś	b/d	b/d	14649	17484	17811	18147	18434	b/d
powierzchnia użytkowa, w tym:	272348	290589	377919	445734	453078	461454	469859	b/d
miasto	b/d	b/d	79050	84509	85371	86075	87392	b/d
wieś	b/d	b/d	298869	361225	367707	375379	382467	b/d
przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,98	4,04	4,37	4,71	4,73	4,75	4,76	b/d
miasto	b/d	b/d	4,27	4,66	4,67	4,68	4,68	b/d
wieś	b/d	b/d	4,39	4,73	4,75	4,76	4,78	b/d
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m²]	91,0	91,7	92,3	97,8	98,1	98,6	99,2	b/d
miasto	88,9	89,1	89,8	98,3	98,6	98,8	99,5	b/d
wieś	91,5	92,4	93,0	97,7	98,0	98,6	99,1	b/d
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę	25,7	25,9	26,1	27,7	27,8	28,0	28,2	b/d
miasto	28,5	28,4	28,7	28,5	28,6	28,6	29,0	b/d
wieś	25,1	25,4	25,6	27,5	27,7	27,9	28,0	b/d

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Mieszkania w Wilamowicach są duże, przeciętnie liczą ok 4,7 izby. Statystyczne mieszkanie ma blisko 100 m² powierzchni użytkowej, przy czym różnice w tym zakresie pomiędzy obszarem wiejskim a miastem są bardzo małe. Powierzchnia użytkowa mieszkania, przypadająca na jednego mieszkańca wynosi 28 - 29 m². W ujęciu czasowym wyraźny jest systematyczny wzrost zarówno liczby izb w mieszkaniach, jak i ich powierzchni użytkowej, w tym także powierzchni użytkowej przypadającej na jednego mieszkańca.

Tabela 14: Przeciętna liczba mieszkańców w budynku mieszkalnym.

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkańców	13.950	14.415	15.090	16.095	16.275	16.474	16.670	16.821
Liczba budynków mieszkalnych	b/d	b/d	b/d	3.797	3.957	4.012	4.063	b/d
Liczba mieszkańców/budynek	b/d	b/d	b/d	4,2	4,1	4,1	4,1	b/d

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Statystyczna liczba mieszkańców budynku w ciągu ostatnich 5 lat utrzymuje się na stałym poziomie i wynosi 4,1 osoby na budynek mieszkalny. Liczba osób zamieszkujących pojedyncze mieszkanie wynosi średnio 3,5 osób.

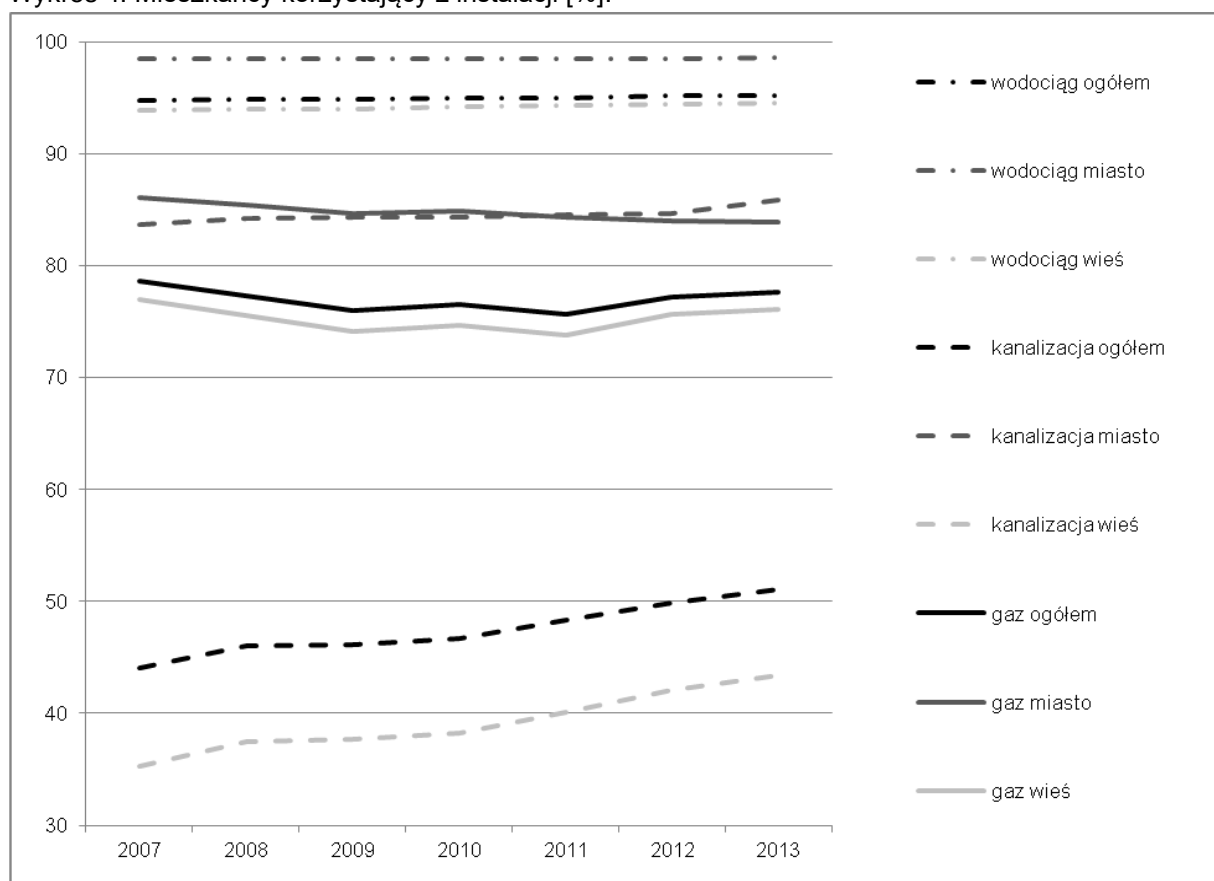
Informacje na temat dostępności do mediów i wyposażenia technicznego mieszkań przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Tabela 15: Mieszkańcy korzystający z instalacji [%].

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
wodociąg, w tym:	94,7	94,8	94,8	95,0	95,0	95,2	95,2	b/d
miasto	98,5	98,5	98,5	98,5	98,5	98,5	98,6	b/d
wieś	93,9	94,0	94,0	94,2	94,3	94,4	94,5	b/d
kanalizacja, w tym:	44,1	46,0	46,1	46,7	48,3	49,9	51,1	b/d
miasto	83,7	84,2	84,3	84,3	84,5	84,7	85,9	b/d
wieś	35,3	37,5	37,7	38,2	40,1	42,1	43,4	b/d
gaz, w tym:	78,6	77,3	76,0	76,5	75,7	77,2	77,6	b/d
miasto	86,1	85,4	84,7	84,9	84,3	84,0	83,9	b/d
wieś	77,0	75,5	74,1	74,7	73,8	75,7	76,1	b/d

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Wykres 4: Mieszkańcy korzystający z instalacji [%].

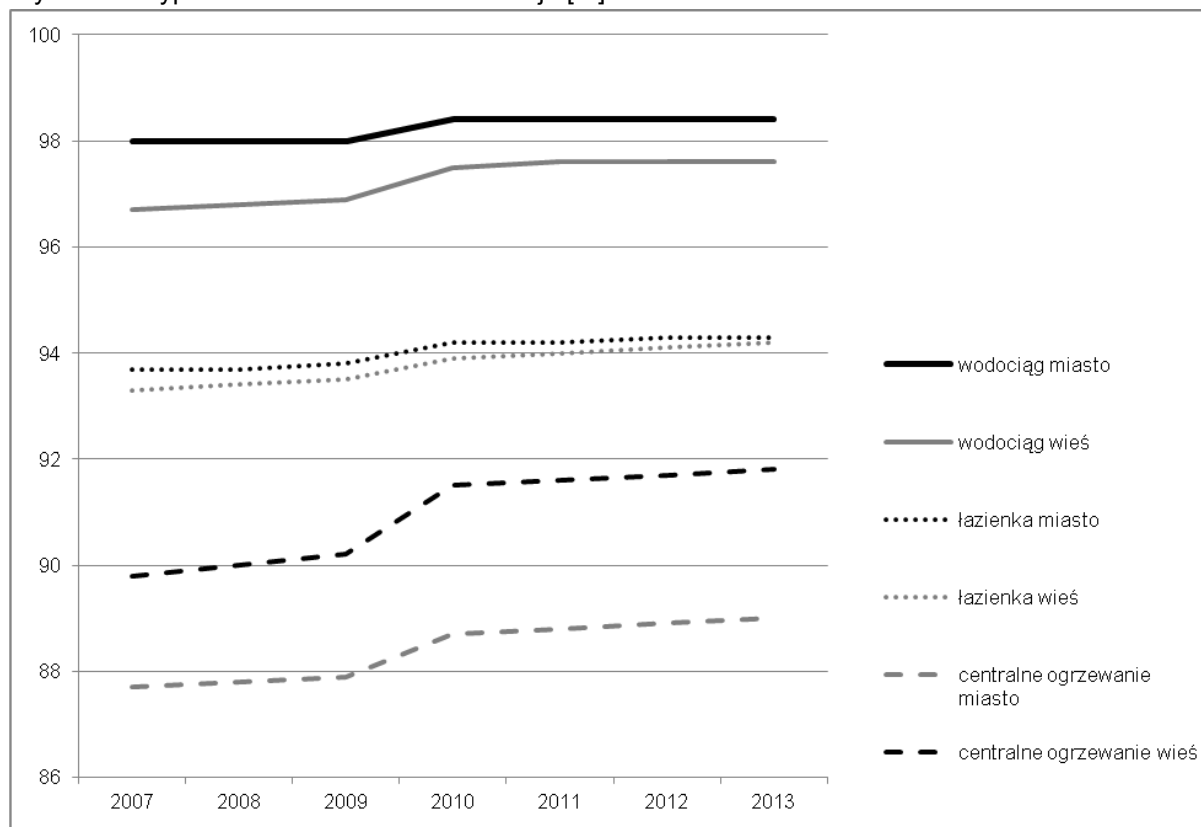
/opracowanie własne na podstawie informacji Banku Danych Lokalnych GUS, 2015/

Tabela 16: Wyposażenie techniczne mieszkań w instalacje [%].

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
wodociąg:	-	-	-	-	-	-	-	-
miasto	98,0	98,0	98,0	98,4	98,4	98,4	98,4	b/d
wieś	96,7	96,8	96,9	97,5	97,6	97,6	97,6	b/d
łazienka:	-	-	-	-	-	-	-	-
miasto	93,7	93,7	93,8	94,2	94,2	94,3	94,3	b/d
wieś	93,3	93,4	93,5	93,9	94,0	94,1	94,2	b/d
centralne ogrzewanie:	-	-	-	-	-	-	-	-
miasto	87,7	87,8	87,9	88,7	88,8	88,9	89,0	b/d
wieś	89,8	90,0	90,2	91,5	91,6	91,7	91,8	b/d

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Wykres 5: Wyposażenie mieszkań w instalacje [%].

/opracowanie własne na podstawie informacji Banku Danych Lokalnych GUS, 2015/

Zdecydowana większość mieszkańców Wilamowic (99% w mieście i 95% na wsi) ma zapewniony dostęp do wodociągu. Podobnie dobrze sytuacja przedstawia się w dostępie do sieci gazowej - korzysta z niej 84% mieszkańców miasta i 76% mieszkańców wsi. Dostęp do sieci kanalizacyjnej jest bardzo dobry na obszarze miasta Wilamowice (86%), natomiast gorzej na obszarach wiejskich, gdzie kanalizacja obsługuje jedynie 43% mieszkańców. Ponad 94% mieszkań wyposażonych jest w łazienki, a ok. 90% w instalacje centralnego ogrzewania.

Warunki życia mieszkańców pod względem warunków mieszkaniowych są bardzo dobre. Budynki są w większości nowe, mieszkania duże i dobrze wyposażone w urządzenia techniczne. Jedynym mankamentem pozostaje dostęp do sieci kanalizacyjnej w obszarach wiejskich gminy. Liczba mieszkańców terenów wiejskich korzystających z kanalizacji wykazuje jednak w ostatnich latach dynamiczny wzrost, który od 2007 r. do 2013 r. wyniósł ponad 8%.

3. Struktura zatrudnienia i bezrobocie.

Tabela 17: Pracujący i ich udział w liczbie ludności.

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności	13.950	14.415	15.090	16.095	16.275	16.474	16.670	16.821
Pracujący, w tym:	994	1.117	1.492	1.801	1.747	1.762	1.721	b/d
mężczyźni	436	462	645	630	574	578	677	b/d
kobiety	558	655	847	1.171	1.173	1.184	1.044	b/d
Pracujący [%]	7,1%	7,7%	9,9%	11,2%	10,7%	10,7%	10,3%	b/d

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Tabela 18: Liczba bezrobotnych i ich udział w liczbie ludności.

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności	13.950	14.415	15.090	16.095	16.275	16.474	16.670	16.821
Bezrobotni, w tym:	b/d	b/d	539	425	417	522	518	438
mężczyźni	b/d	b/d	234	172	169	218	244	202
kobiety	b/d	b/d	305	253	248	304	274	236
Bezrobotni [%]	b/d	b/d	3,6%	2,5%	2,6%	3,2%	3,1%	2,6%

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Tabela 19: Stopa bezrobocia.

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	b/d	b/d	17,6%	12,4%	12,5%	13,4%	13,4%	11,5%
województwo śląskie	b/d	b/d	15,5%	10,0%	10,2%	11,1%	11,3%	9,6%
powiat bielski	b/d	b/d	14,3%	9,3%	9,7%	11,0%	11,5%	8,8%

/źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015/

Tabela 20: Bezrobotni.

	12. 2008	12. 2009	12. 2010	12. 2011	12. 2012	12. 2013	12. 2014	06. 2015
Bezrobotni, w tym:	334	404	425	417	522	518	438	377
mężczyźni	131	177	172	169	218	244	212	172
kobiety	203	227	253	248	304	274	226	205

/źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej, 2015/

4. Infrastruktura społeczna.

1) Przedszkola:

- Przedszkole Publiczne w Wilamowicach (w ramach Zespołu Szkół w Wilamowicach)
- Przedszkole Publiczne w Dankowicach (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Starej Wsi)
- Przedszkole Publiczne w Heczarnowicach (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Heczarnowicach)
- Przedszkole Publiczne w Pisarzowicach

2) Szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Abpa Józefa Bilczewskiego w Wilamowicach (w ramach Zespołu Szkół w Wilamowicach)
 - Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Dankowicach (w ramach Zespołu Szkół w Dankowicach)
 - Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Hecznarowicach (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Hecznarowicach)
 - Szkoła Podstawowa w Pisarzowicach
 - Szkoła Podstawowa im. Ks. Kanonika Stefana Wojtyłki w Starej Wsi (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Starej Wsi)
- 3) Gimnazja:
- Gimnazjum im. Św. Abpa Józefa Bilczewskiego w Wilamowicach (w ramach Zespołu Szkół w Wilamowicach)
 - Gimnazjum im. Ludmiły i Adolfa Kalicińskich w Dankowicach (w ramach Zespołu Szkół w Dankowicach)
 - Gimnazjum w Pisarzowicach
- 4) Gminna Biblioteka Publiczna:
- Biblioteka Główna w Wilamowicach
 - Filia w Dankowicach
 - Filia w Hecznarowicach
 - Filia w Pisarzowicach
 - Filia w Starej Wsi
- 5) Muzea:
- Izba Regionalna w Starej Wsi
- 6) Kluby sportowe:
- Ludowy Klub Sportowy „Wilamowiczanka”
 - Ludowy Klub Sportowy „Pasjonat Dankowice”
 - Ludowy Klub Sportowy „Sokół Hecznarowice”
 - Ludowy Klub Sportowy „Pionier Pisarzowice”
 - Klub Sportowo - Rekreacyjny Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej "Victoria" Stara Wieś
 - Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Żywioł” Wilamowice
 - Parafialny Klub Sportowy "Arka - Wilamowice"
- 7) Domy Kultury, kluby osiedlowe:
- Miejsko Gminny Ośrodek Kultury
 - Gminne Centrum Zachowania Dziedzictwa Kulturowego, Informacji i Edukacji w Gminie Wilamowice
 - Świetlica Wiejska na Kaniówku
 - Wiejski Dom Kultury w Pisarzowicach
- 8) Domy i zakłady opieki społecznej:
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
 - Placówka Wsparcia Dziennego w Wilamowicach
- 9) Obiekty noclegowe – turystyka
- Pensjonat LKS "Wilamowiczanka"
 - ośrodek agroturystyczny „Flamandia”

ROZDZIAŁ VIII

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

1. Zagrożenia związane z ruchami masowymi ziemi.

Na obszarze Wilamowic występują obszary osuwisk, jak również obszary zagrożone ich powstawaniem. Tereny te wskazano na **rysunku IC**. Osuwanie się mas ziemnych stanowi poważne i bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia. Z tego powodu, w celu przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa ludności i jej mienia, konieczne jest podjęcie działań ograniczających możliwość realizacji nowej zabudowy w tych terenach, a także zachowanie odpowiednich środków ostrożności w trakcie realizacji przedsięwzięć, mogących powodować podcięcie stoków i uaktywnienie osuwisk. Wskazane jest prowadzenie działań prowadzących do stabilizacji zagrożonych stoków poprzez ich zadrzewianie.

2. Zagrożenia związane z wystąpieniem powodzi.

Na obszarze Wilamowic występują obszary narażone na ryzyko powodzi, które zostały wskazane na **rysunku IC**. Na obszarach tych, w celu przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa ludności i jej mienia, niezbędne jest ograniczenie możliwości realizacji nowej zabudowy oraz kształtowanie zagospodarowania terenu umożliwiającego odpływ wód powodziowych. W celu ochrony terenów już zainwestowanych wskazane jest ich zabezpieczenie, w tym poprzez budowę zbiorników retencyjnych i wałów przeciwpowodziowych.

3. Zagrożenia związane z katastrofami komunikacyjnymi.

Zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia stanowi stan infrastruktury drogowej. Drogi w Wilamowicach są często wąskie, bez poboczy, co znacznie podnosi ryzyko wystąpienia wypadków drogowych. Z tego powodu, w miarę możliwości należy dążyć do dostosowania szerokości dróg do obowiązujących przepisów - ich poszerzania oraz realizacji poboczy, chodników, ścieżek rowerowych.

4. Zagrożenia związane z produkcją, składowaniem lub przeładunkiem materiałów niebezpiecznych

Na obszarze Wilamowic nie występują zakłady o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej, składowiska odpadów niebezpiecznych ani trasy przewozu materiałów niebezpiecznych.

5. Zagrożenia związane ze spowolnieniem tempa rozwoju gospodarczego: wzrostem bezrobocia, spadkiem koniunktury budowlanej.

Pośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia stanowi spowolnienie lub zahamowanie tempa rozwoju gospodarczego, powodujące wzrost niekorzystnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie i przestępczość. W celu zapobiegania niekorzystnym zjawiskom gospodarczo-społecznym konieczna jest troska o zrównoważony rozwój gminy - racjonalne, sprzyjające inwestowaniu przeznaczanie terenów pod funkcje mieszkaniowe i gospodarcze.

ROZDZIAŁ IX

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

1. Potrzeby gminy, wskazane zostały w szeregu dokumentów gminnych, między innymi w Strategii rozwoju Gminy Wilamowice oraz Programie ochrony środowiska dla Gminy Wilamowice. Cele i zadania wskazane w strategii w znacznym stopniu uległy dezaktualizacji.

W ramach analizy uwarunkowań dokonano identyfikacji potrzeb i możliwości rozwoju gminy wskazanych jako cele i zadania w Programie ochrony środowiska dla Gminy Wilamowice. Należą do nich:

- budowa chodników wzdłuż ulic: Szkolnej w Hecznarowicach, Mickiewicza w Dankowicach, Starowiejskiej w Starej Wsi
- budowa kładki dla pieszych w ciągu ul. Nadbrzeżnej w Hecznarowicach
- budowa i modernizacja sieci gazowych
- budowa i modernizacja sieci elektrycznych,
- przebudowa drogi 4487S, ul. Odsole w Hecznarowicach
- przebudowa drogi 4484 S Bielsko- Wilamowice-Jawiszowice, ul. Szkolna
- przebudowa drogi powiatowej 4498 S, ul. Piłsudskiego w Wilamowicach
- przebudowa drogi 4488 S Stara Wieś - Wilamowice - Hecznarowice - Kęty
- budowa kolektora wód opadowych w rejonie ulicy Szkolnej i ulicy Nadbrzeżnej w Pisarzowicach
- budowa kanalizacji sanitarnej wraz z projektem w Zasolu Bielańskim
- budowa kanalizacji sanitarnej w Pisarzowicach i Hecznarowicach
- budowa kanału odwadniającego w Pisarzowicach z wylotem do cieku Pisarzówka w Pisarzowicach
- objęcie ochroną prawną nowych obiektów i obszarów przyrodniczo- krajobrazowych
- zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi
- zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zorganizowanie punktów widokowych, tablic informacyjnych, sieci ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych w obrębie obszarów przyrodniczo cennych, atrakcyjnych krajobrazowo oraz dziedzictwa kulturowego

W związku ze sformułowanymi w dokumentach strategicznych gminy zadaniami, w kierunkach zagospodarowania należy umożliwić objęcie ochroną nowych obiektów i obszarów przyrodniczo-krajobrazowych, dążąc do ograniczenia w ich zasięgu możliwości realizacji nowej zabudowy lub określając na jakich warunkach zabudowa może być realizowana. Należy także uwzględnić planowany rozwój infrastruktury turystycznej, umożliwić realizację szlaków, punktów widokowych, szczególnie w obszarach atrakcyjnych krajobrazowo. Istotne będzie również zapewnienie zachowania atrakcyjności krajobrazowej obszaru między innymi poprzez zachowanie odpowiednich relacji pomiędzy krajobrazem terenów zabudowanych i otwartych, umożliwienie ekspozycji atrakcyjnych wglądów i panoram.

2. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy, uwzględniające w szczególności: analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w ujęciu ekonomicznym przeanalizowano na podstawie uchwały budżetowej na 2015 r.

Dochód gminy wyniósł 44.764.713,50 zł.

Łącznie wydatki gminy wyniosły 46.279.397,50 zł, w tym: (pominięto wydatki poniżej 1%)

- **Rolnictwo i łowiectwo – 7,7%**
 - **Infrastruktura wodociągowa i sanitarna wsi – 7,6%**
- Transport i łączność – 6,0%
 - Drogi publiczne powiatowe – 2,1%
 - Drogi publiczne gminne – 1,8%
 - Drogi wewnętrzne – 1,1%
- Gospodarka mieszkaniowa – 1,4%
 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami – 1,4%

- **Administracja publiczna – 11,2%**
 - **Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu) – 9,1%**
- Obsługa długu publicznego – 1,1%
- Różne rozliczenia – 1,4%
 - Rezerwy ogólne i celowe – 1,4%
- **Oświata i wychowanie – 43,5%**
 - **Szkoły podstawowe – 18,0%**
 - **Przedszkola – 9,5%**
 - **Gimnazja – 9,6%**
 - Dowożenie uczniów do szkół – 1,2%
 - Zespoły obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół – 1,7%
 - Stołówki szkolne i przedszkolne – 3,1%
- **Pomoc społeczna – 12%**
 - Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 7,0%
 - Ośrodki pomocy społecznej – 1,8%
 - Edukacyjna opieka wychowawcza – 1,1%
 - Świetlice szkolne – 1,0%
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 5,8%
 - Gospodarka odpadami – 3,1%
 - Oświetlenie ulic, placów i dróg – 1,4%
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 3,9%
 - Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby – 2,6%
 - Biblioteki – 1,0%
- Kultura fizyczna – 2,9%
 - Obiekty sportowe – 2,3%

Wśród wymienionych powyżej grup wydatków, wyróżniono następujące zadania:

- Budowa kanalizacji sanitarnej w Pisarzowicach i Hecznarowicach (ZWiK)
- Termomodernizacja budynku hydroforni w Wilamowicach (ZWiK)
- Rozbudowa sieci wodociągowej przy:
 - ulicy Jana Pawła II w Wilamowicach
 - w rejonie ul. Piłsudskiego w Wilamowicach
- Rozbudowa sieci wodociągowej w Hecznarowicach ulica Rodzinna (ZWiK)
- Rozbudowa sieci wodociągowej w Pisarzowicach ul. Krzemieniowe Pola (ZWiK)
- Budowa chodnika w ciągu ulicy Mickiewicza w Dankowicach
- Budowa chodnika w ciągu ulicy Starowiejskiej w Starej Wsi
- Budowa chodnika w ciągu ul. Pięknej w Zasolu Bielańskim (projekt)
- Przebudowa ulicy Towarowej w Wilamowicach
- Budowa estrady koncertowej wraz z zagospodarowaniem terenu przy LKS „PIONIER” w Pisarzowicach
- Budowa sali wielofunkcyjnej w Hecznarowicach (projekt)
- Wykup gruntów:
 - pompownia ul. Skotnica w Pisarzowicach
 - przy ulicy św. Floriana w Pisarzowicach
 - poszerzenie ul. Polnej w Hecznarowicach
 - pod pompownię w Zasolu
 - przy ulicy Szejwy w Dankowicach
 - pod Budowę chodnika w Starej Wsi
- Przebudowa odwodnienia i zagospodarowanie terenu przy szkole w Dankowicach
- Przebudowa odwodnienia i zagospodarowanie terenu przy szkole w Wilamowicach
- Przebudowa sanitariatów w budynku szkoły w Starej Wsi
- Budowa punktów oświetlenia ulicznego
- Budowa boiska sportowego w Pisarzowicach

Deficyt wyniósł 1.514.684,00 zł.

Podobnie jak w przypadku dokumentów strategicznych, budżet gminy wskazuje na potrzeby związane z przebudową infrastruktury drogowej, wodno-kanalizacyjnej oraz poprawą standardu w zakresie dostępu do infrastruktury społecznej i kulturalnej. W budżecie gminy brak jednak wydatków służących poprawie stanu infrastruktury turystycznej, ochronę przyrody, krajobrazu, dziedzictwa kulturowego.

W wydatkach gminy wyraźny jest bardzo wysoki udział kosztów związanych z oświatą i administracją publiczną. Wydatki na utrzymanie szkół i urzędów pochłaniają ponad połowę środków, którymi dysponuje gmina. Dużą część wydatków stanowią koszty utrzymania infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej i związane z pomocą społeczną.

Z analizy uchwały budżetowej wynika, że obecne potrzeby i możliwości rozwoju gminy związane są głównie z tworzeniem dobrych warunków zamieszkania - zapewnieniu dostępu i wysokiej jakości usług edukacyjnych oraz mediów, rozwijaniu infrastruktury społecznej i kulturalnej, umożliwiającej ciekawe spędzanie czasu wolnego. Wskazane w Programie ochrony środowiska dla Gminy Wilamowice cele i zadania związane z szeroko rozumianym rozwojem turystyki pozostają niedofinansowane.

Strategia gminy jest odpowiedzią na zainteresowanie osiedlaniem się nowych mieszkańców na jej terenie. Walory ekonomiczne, które o tym decydują, to dostępność terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, ich dobra obsługa komunikacyjna i rozwinięta sieć infrastruktury technicznej. Decydują one o tym, że gmina jest w stanie się rozwijać przy stosunkowo małym nakładzie środków własnych, a zwiększająca się liczba mieszkańców wpływa na wzrost dochodów budżetu.

Wzrost liczby mieszkańców pociąga za sobą zwiększone zapotrzebowanie na podstawowe usługi. Dodatkowo zmienia się struktura zatrudnienia gminy, co wiąże się ze zmniejszeniem liczby osób utrzymujących się z rolnictwa. W okresie ostatnich 10 lat liczba ludności zwiększyła się o ok. 13%, a liczba podmiotów gospodarczych mających swoją siedzibę na terenie gminy wzrosła aż o 35%. Założyć należy, że tendencja ta będzie się utrzymywać, co spowoduje wzrost powierzchni użytkowej usług i drobnej produkcji, a tym samym zwiększy dochody budżetu gminy.

Za największą szansę rozwojową gminy należy uznać planowaną drogę ekspresową S1, która w znacznym stopniu zwiększy dostępność komunikacyjną gminy. Jej realizacja jest obecnie na etapie uzyskania decyzji środowiskowej. Wilamowice znajdują się w ciągu międzynarodowego korytarza komunikacyjnego łączącego północ i południe kraju, biegnącego od Gdańska, przez aglomerację górnośląską, aż po granicę ze Słowacją i Czechami. Droga znacząco zwiększy potencjał gminy w zakresie lokalizacji zewnętrznych inwestycji usługowych, logistycznych i produkcyjnych. Przykłady gmin położonych w dogodnej odległości od realizowanych węzłów dróg o znaczeniu krajowym i międzynarodowym potwierdzają, że drogi te stają się silnym bodźcem rozwojowym.

Warunkiem wykorzystania potencjału drogi S1 jest dostępność terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową i produkcyjną o odpowiedniej powierzchni i dojeździe. Skala inwestycji o charakterze ponadlokalnym, jako niezależna od potrzeb rynku wewnętrznego gminy, nie daje się oszacować na podstawie danych demograficznych. Tereny takie z zasady wyznaczane są „na zapas” i stanowią ofertę inwestycyjną gminy.

Dzięki lokalizacji nowych inwestycji powiększy się rynek pracy, z czego skorzystają obecni mieszkańcy. Powstanie nowych miejsc pracy spowoduje jednak głównie ściągnięcie pracowników spoza gminy, z których część zdecyduje się na osiedlenie na jej terenie.

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w ujęciu społecznym przeanalizowano na podstawie sytuacji demograficzno-społecznej gminy, której szczegółowe rozwinięcie nastąpiło w rozdziale VII, dotyczącym warunków i jakości życia mieszkańców, w podziale na następujące zagadnienia: demografii, warunków mieszkaniowych, struktury zatrudnienia i bezrobocia oraz infrastruktury społecznej.

Analizy demograficzne wykazały, że liczba ludności gminy w latach 1995-2014 (poprzedzających sporządzenie bilansu z 2016 r.) stale rosła. Podobna sytuacja utrzymywała się przez kolejne lata. Liczba ludności gminy Wilamowice w latach 2015-2020 przedstawiała się następująco: 16 952 osób w 2015 r., 17 150 osób w 2016 r., 17 313 osób w 2017 r., 17 505 osób w 2018 r., 17 695 w 2019 r., 17 794 osób w 2020 r. Za tę sytuację odpowiadają utrzymujący się dodatni przyrost naturalny, oraz w większym stopniu, dodatnie saldo migracji. W latach 1995-2014 gminie przybywało stale ok. 180-200 osób rocznie, a w ostatnich 15 latach średnio ok. 180 mieszkańców rocznie. Migracje od dłuższego czasu utrzymują się na stałym poziomie i nie należy zakładać ich gwałtownego spadku.

Z powyższego podsumowania wynika, że Wilamowice stanowią atrakcyjne miejsce zamieszkania, zarówno dla obecnych mieszkańców, którzy widzą swoją przyszłość w Wilamowicach, jak i osiedlających się z zewnątrz. Stosunkowo wysoki wskaźnik migracji wynika m.in. z położenia gminy w sąsiedztwie Bielska-

Białej, której mieszkańcy czy osoby tam zatrudnione chętnie przeprowadzają się na tereny Wilamowic. Proces ten jest najsilniej widoczny w Piszczowicach, w których w ostatnich latach dokonuje się znaczący rozwój terenów zabudowanych. Potrzebę rozwoju terenów mieszkaniowych potwierdza znaczna ilość wniosków o zmianę studium lub planów miejscowych w celu przeznaczenia terenu pod zabudowę.

Przeważająca część ludności gminy zamieszkuje w budynkach jednorodzinnych, głównie wolnostojących. W związku z tym mieszkania są duże (średnia powierzchnia mieszkania to 99,2 m² w roku 2014, a 102,5 m² w 2020 r.), a większość charakteryzuje się w dobrą dostępnością do sieci infrastruktury technicznej. Jako potrzebę rozwoju należy wskazać doprowadzenie kanalizacji do terenów mieszkaniowych dotąd nią nieobjętych.

Podsumowując, w gminie Wilamowice występuje potrzeba rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dogodnym dostępem do sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej. Rozwój terenów zabudowy i wzrost liczby mieszkańców przełożą się również na większe zapotrzebowanie na usługi, w tym usługi społeczne. Można więc założyć, że zwiększenie liczby mieszkańców wymagać będzie wskazania nowych terenów zabudowy usługowej.

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w ujęciu środowiskowym przeanalizowano biorąc pod uwagę zarówno elementy przyrodnicze prawnie chronione, jak też elementy krajobrazowe. Stąd należy stwierdzić, że w związku z walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi gminy, rozwój przestrzenny gminy powinien być prowadzony w sposób zrównoważony i z zachowaniem zasad ładu przestrzennego.

W Wilamowicach ochronie prawnej podlegają obszary Natura 2000 oraz pomniki przyrody. Wśród największych walorów wymienić należy również malownicze ukształtowanie terenu, liczne stawy hodowlane i ciek, rozległe tereny otwarte wykorzystywane rolniczo oraz zwarte tereny zabudowy.

Rozwój przestrzenny powinien być prowadzony w sposób respektujący istniejące walory. Zabudowy nie powinno się planować w najcenniejszych pod względem przyrodniczym ciągach ekologicznych, które tworzone są przez doliny rzek i potoków, lasy i zadrzewienia. Tereny przeznaczone pod zabudowę powinny tworzyć zwarte obszary, co pozwoli na zachowanie charakterystycznych dla gminy rozległych terenów otwartych. Wyjątkiem są tutaj Piszczowice, gdzie duża presja na rozwój zabudowy spowodowała już przeznaczenie znacznych terenów pod zabudowę mieszkaniową i w konsekwencji scalanie się części miejscowości. W związku z powyższym, obszary najbardziej predysponowane do przeznaczenia na cele budowlane to tereny nieużytków i tereny rolne sąsiadujące z istniejącą zabudową, posiadające dostęp do istniejących dróg i infrastruktury.

3. Potrzeby rozwoju gminy wynikające z prognoz demograficznych, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,

Opracowane przez GUS prognozy liczby ludności dla powiatu bielskiego potwierdzają, że tendencje wzrostowe będą się utrzymywały, zwłaszcza że Wilamowice wykazują jeden z największych w powiecie przyrostów liczby ludności. **Prognoza liczby ludności gminy opracowana w ramach bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę w studium z 2016 r. została opracowana w perspektywie 30-letniej do 2045 r., natomiast aktualizacja bilansu z 2022 r. na potrzeby zmiany studium została uzupełniona o dane demograficzne dostępne za rok 2020 i obejmuje prognozę liczby ludności do roku 2050.**

W poniższej tabeli przedstawiono prognozowaną liczbę ludności powiatu w wybranych latach. Zakłada się w nich, że liczba ludności do 2020 r. wzrośnie o 2,88%, a do 2045 r. o 8,18%. **Na podstawie danych za 2020 r. założono natomiast, że liczba ludności do 2050 r. wzrośnie o 8,58%.** W celu odniesienia powyższych prognoz do poziomu gminy konieczne jest oszacowanie, jaki będzie procentowy udział Wilamowic we wzroście liczby mieszkańców.

Tabela 7 zamieszczona w rozdziale VII uwarunkowań przedstawia przyrost liczby ludności poszczególnych gmin powiatu w latach 2000-2014. Wynika z niej, że liczba ludności Wilamowic stanowi ok. 10% ludności powiatu. Poszczególne gminy różnią się jednak znacznie wielkością przyrostu liczby ludności, który dokonał się w porównywanym okresie. W tym czasie liczba ludności gminy Wilamowice wzrosła aż o 2406 osób, co daje 16,7% wzrostu, a całego powiatu o 15587 osób, co daje 10,7%. Przyjmuje się, że w przedziale czasowym branym pod uwagę w prognozie, tendencje te będą się utrzymywały – liczba ludności gminy będzie rosła szybciej niż powiatu. Udział przyrostu liczby ludności gminy Wilamowice w przyroście liczby ludności całego powiatu wynosi więc 15,4%. Na podstawie tego wskaźnika w poniższej tabeli oszacowano wzrost liczby ludności gminy w perspektywie 30 lat, korzystając z prognozowanych danych dla całego powiatu.

W aktualizacji bilansu z 2022 r. wydłużono analizowany okres do roku 2050, przedstawiając prognozę liczby ludności gminy Wilamowice na lata 2020-2050. Podano również weryfikacji procentowe wzrosty liczby ludności w poszczególnych przedziałach czasowych prognozy dla gminy. Liczba ludności w 2020 r. wyniosła 17 794 osoby, co stanowi wzrost liczby ludności o 5,78% w stosunku do roku 2014 (dla którego danych oparto poprzednią prognozę). Prognozowany wtedy wzrost liczby ludności w latach 2014-2020 miał wynieść 4,26%. Tym samym, tempo wzrostu liczby ludności w gminie Wilamowice jest wyższe niż zakładane w prognozie opracowanej na podstawie danych z 2014 r. Wyższe tempo przyrostu uwzględniono w tabeli nr 21, gdzie dodano wiersz 7 i 8, przedstawiający zaktualizowaną prognozę liczby ludności, opartą na podstawie prognozy GUS.

Tabela 21: Prognoza zmian liczby ludności na podstawie prognozy GUS.

L.p.	Prognoza	2014 r.	2020 r.	2025 r.	2030 r.	2035.	2040 r.	2045 r.	2050 r.
1.	Prognozowana liczba ludności powiatu bielskiego	161 359	166 006	169081	171 281	172737	173 756	174566	175 200
2.	Wzrost liczby ludności powiatu w stosunku do 2014 r.	-	4 647	7722	9 922	11378	12 397	13 207	13 841
3.	Wzrost liczby ludności powiatu w stosunku do 2014 r. w ujęciu procentowym	-	2,88%	4,79%	6,15%	7,05%	7,68%	8,18%	8,58%
4.	Szacowany wzrost liczby ludności gminy Wilamowice w stosunku do 2014 r.	-	716	1189	1 528	1752	1 909	2034	2132
5.	Szacowany wzrost liczby ludności gminy w stosunku do 2014 r. w ujęciu procentowym	-	4,26%	7,09%	9,08%	10,42%	11,35%	12,09%	12,67%
6.	Szacowana liczba ludności gminy Wilamowice	16 821	17 537	18010	18 349	18573	18 730	18 855	18 953
7.	Szacowany wzrost liczby ludności gminy w stosunku do 2014 r. w ujęciu procentowym - aktualizacja	-	5,78%	9,62%	12,32%	14,14%	15,40%	16,40%	17,19%
8.	Szacowana liczba ludności gminy Wilamowice - aktualizacja	16 821	17 794	18 439	18 893	19 199	19 411	19 580	19 713

/opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015, aktualizacja 2022/

Zgodnie z powyższą prognozą liczby ludności, opracowaną na podstawie danych GUS, w ciągu 30 lat gminie przybędzie 1919 osób, co daje średnio 64 osoby rocznie. Przyrównując powyższą prognozę do tempa wzrostu ludności w ostatnich 15 latach (ok. 180 osób rocznie), stwierdza się, że powyższe szacunki są bardzo ostrożne. Za utrzymujący się wzrost liczby mieszkańców odpowiadają głównie migracje, które od dłuższego czasu utrzymują się na poziomie średnio 138 osób zameldowujących się na pobyt stały w ciągu danego roku. Czynniki, które obecnie decydują o atrakcyjności gminy jako miejsca do osiedlenia się będą dalej aktualne: bliskość ośrodka powiatowego – miasta Bielsko-Biała, atrakcyjność krajobrazu, jakość środowiska oraz dostępność usług społecznych i komercyjnych. Na podstawie analiz demograficznych stwierdzono, że prognoza opracowana na poziomie powiatu i odbiegająca od obecnego, wyższego poziomu ruchu naturalnego, nie może być jedynym czynnikiem brany pod uwagę przy szacowaniu liczby ludności. Przyjmując, że wzrost liczby ludności dokonujący się w ostatnich latach będzie się utrzymywał na obecnym poziomie, gmina Wilamowice w 2050 roku powinna mieć ok. 5400 mieszkańców więcej niż obecnie, czyli ok. **23 tys. osób 23 200.**

Ponadto należy wziąć pod uwagę, że w analizowanym okresie zrealizowana zostanie droga ekspresowa S1, która w znacznym stopniu zwiększy dostępność komunikacyjną gminy. Na terenie sołectwa Stara Wieś zlokalizowany zostanie węzeł drogowy, który umożliwi szybki dostęp do drogi S1 mieszkańcom gminy i osobom przemieszczającym się w celach zarobkowych oraz ułatwi transport towarów. **Czas dojazdu do Bielska-Białej ulegnie znacznemu skróceniu, co wpłynie na dalsze zwiększenie zainteresowania osiedlaniem się osób tam pracujących.** Duże znaczenie będzie miało skrócenie czasu dojazdu do miast metropolii górnośląskiej. Szacuje się, że czas przejazdu z centrum aglomeracji górnośląskiej do Wilamowic

skróci się z ponad 1 godziny do 40 minut. Może to spowodować z jednej strony osiedlanie się mieszkańców aglomeracji na terenie gminy, a z drugiej zapobieżenie emigracji zarobkowej obecnych mieszkańców.

Na podstawie analizy społecznej i ekonomicznej stwierdzono, że prognoza demograficzna nie uwzględnia indywidualnych czynników rozwoju gminy, takich jak potencjał lokalizacji drogi ekspresowej S1 oraz realizowana strategia rozwoju gminy, obejmująca politykę przestrzenną wspierającą rozwój mieszkaniostwa. Przyjęto, że w związku z lokalizacją drogi może powstać co najmniej 600 nowych miejsc pracy w firmach usługowych i zakładach produkcyjnych, świadczących swoje usługi na rynek zewnętrzny. Spowoduje to ściągnięcie nowych mieszkańców z poza gminy i osiedlenie się wraz z rodzinami. Potencjał rozwoju gminy wynikający z większej dostępności komunikacyjnej gminy i powstania nowych miejsc pracy szacuje się więc na ok. 2000 nowych mieszkańców. Podsumowując, przyjmuje się, że w 2050 roku liczba mieszkańców gminy może sięgnąć 25 200 osób. Na podstawie analogicznych prognoz sporządzonych dla studium z 2016 r. założono liczbę mieszkańców gminy w 2045 r. na poziomie 25 000 osób.

4. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Wynikające z analizy zapotrzebowanie na tereny zabudowy wymaga zagospodarowania nowych obszarów, dotychczas niezurbanizowanych. Gmina, z racji konieczności realizacji zadań własnych, zobligowana jest do realizacji sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej związanej z lokalizacją nowej zabudowy. Wzrost możliwości finansowych gminy jest uwarunkowany zwiększeniem dochodów własnych, głównie z wpływów z podatków od nieruchomości oraz z udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (od podatników zamieszkałych na obszarze gminy) oraz od osób prawnych (podatników posiadających siedzibę na obszarze gminy). Rosnąca liczba mieszkańców oraz miejsc pracy będzie generowała wzrost dochodów własnych gminy, które systematycznie i sukcesywnie będą kierowane na realizację infrastruktury w planowanych terenach urbanizacji. Szacuje się, że potrzeby inwestycyjne nie przekroczą możliwości ich finansowania ze względu na prognozowany 30-letni okres realizacji, który umożliwi rozłożenie działań w czasie oraz etapowanie realizacji inwestycji w zależności od możliwości budżetowych w poszczególnych latach.

Gmina uwzględnia w swoich wydatkach potrzeby w zakresie obsługi terenów mieszkaniowych w infrastrukturę społeczną i techniczną. Już teraz gmina ma dobrze rozwiniętą sieć wodociągową i gazową, natomiast sieć kanalizacyjna jest sukcesywnie rozbudowywana. Szczegółowe dane na temat warunków mieszkaniowych i stopnia obsługi terenów zabudowanych w poszczególne sieci infrastruktury technicznej opisano w rozdziale VII pkt. 2. Sieć drogowa zapewnia dobrą obsługę komunikacyjną większości istniejących terenów zabudowanych, w związku z czym inwestycje w układ komunikacyjny gminy to głównie remonty już istniejących dróg. Na tej podstawie można wyciągnąć wniosek, że gmina jest w stanie zapewniać obsługę komunikacyjną i infrastrukturalną poszczególnym terenom zabudowanym i przeznaczonym w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę.

5. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Tabela 1: Bilans terenów zurbanizowanych w stanie istniejącym.

L.p.	Funkcja terenu	Powierzchnia terenów [m ²]
1.	tereny mieszkaniowe, w tym:	7 071 204
1.1.	tereny mieszkaniowe jednorodzinne i zagrodowe	6 820 516
1.2.	tereny mieszkaniowe wielorodzinne	3 573
1.3.	tereny mieszkaniowe jednorodzinne z usługami	178 589
2.	tereny letniskowe	35 062
3.	tereny usług, w tym:	261 099
3.1.	tereny usług komercyjnych	126 597
3.2.	tereny usług publicznych	112 205
3.3.	tereny usług obsługi komunikacji	22 297

4.	tereny usług sportu i rekreacji	114 036
5.	tereny produkcyjne, w tym:	427 681
5.1.	tereny produkcyjne	157 852
5.2.	tereny usługowo-produkcyjne	225 086
5.3.	tereny składów i magazynów	44 743
6.	tereny parkingów	7 884
7.	tereny infrastruktury technicznej	33 600
8.	tereny produkcji rolnej	674 525

Tabela 2: Istniejące zasoby mieszkaniowe.

L.p.	Zasoby mieszkaniowe	2013 r.*
1.	Liczba ludności	16 670
2.	Liczba osób na mieszkanie	3,5
3.	Liczba mieszkań	4 738
4.	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m ²]	99,2 m ²
5.	Powierzchnia użytkowa	469 859

/opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015/

* przyjęto dane za 2013 r. z uwagi na brak analogicznych za 2014 r.

Tabela 3: Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową.

L.p.	Zasoby mieszkaniowe	2045 r.*
1.	Wzrost ilości ludności	8 000
2.	Liczba osób na mieszkanie	3
3.	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m ²]	150 m ²
4.	Liczba mieszkań	2670
5.	Powierzchnia użytkowa [m ²]	400 000 m ²
6.	Maksymalna powierzchnia użytkowa uwzględniająca niepewność procesów rozwojowych [m ²]	520 000 m ²

Tabela 4: Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę.

L.p.	Funkcja terenu	Zapotrzebowanie na zabudowę wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]	Maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy* [m ²]
1.	tereny zabudowy mieszkaniowej	400 000	520 000
2.	tereny zabudowy rekreacyjnej	4 000	5 000
3.	tereny zabudowy wielofunkcyjnej	6 500	8 500
4.	tereny usług	47 000	60 000
5.	tereny usług turystyki	nie określa się	nie określa się
6.	tereny obsługi podróżnych	nie określa się	nie określa się
7.	tereny usług sportu i rekreacji	12 000	15 000
8.	tereny produkcyjne, w tym: PU, Kuw, PE	60 000	75 000
9.	tereny infrastruktury technicznej, w tym: NO, EE, WZ	9 000	11 000
10.	tereny produkcji rolnej, w tym: Rp, RU	28 000	36 000

* Zapotrzebowanie na zabudowę wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy zwiększone maksymalnie o 30% na podstawie art. 10 ust. 7.

Tabela 5: Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych.

L.p.	Funkcja terenu*	Powierzchnia terenów ogółem [m ²]	Powierzchnia terenów niezabudowanych [m ²]	Chłonność terenu wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]
1.	tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym: M1, M1z, M2, M4, RMx	16 174 567	9 897 054	363 717
2.	tereny zabudowy rekreacyjnej M3	213 725	186 324	3 652
3.	tereny zabudowy wielofunkcyjnej MU	49 909	5 943	-
4.	tereny usług, w tym: UU, UUz, UK, KU	420 887	195 257	32 803
5.	tereny usług turystyki UT	277 423	276 553	15 487
6.	tereny obsługi podróżnych KP	136 288	129 445	-
7.	tereny usług sportu i rekreacji US, USz	612 106	537 288	30 088
8.	tereny produkcyjne, w tym: PU, Kuw, PE	579 949	337 464	56 694
9.	tereny infrastruktury technicznej, w tym: NO, EE, WZ	57 696	28 363	4 765
10.	tereny produkcji rolnej, w tym: Rp, RU	450 513	133 328	7 466

Tabela 6: Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

L.p.	Funkcja terenu	Chłonność terenu wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]	Maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]	Różnica maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę i chłonności terenu wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]
1.	tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym: M1, M1z, M2, M4, RMx	346 350	520 000	173 650
2.	tereny zabudowy rekreacyjnej M3	3 652	5 000	1 348
3.	tereny zabudowy wielofunkcyjnej MU	0	8 500	8 500
4.	tereny usług, w tym: UU, UUz, UK, KU	32 803	60 000	27 197
5.	tereny usług turystyki UT	15 487	0	- 15 487
6.	tereny obsługi podróżnych KP	-	-	-
7.	tereny usług sportu i rekreacji US, USz	30 088	15 000	- 15 088
8.	tereny produkcyjne, w tym: PU, Kuw, PE	56 694	75 000	18 306
9.	tereny infrastruktury technicznej, w tym: NO, EE, WZ	4 765	11 000	6 235
10.	tereny produkcji rolnej, w tym: Rp, RU	7 466	36 000	28 534

Tabela 7: Potrzeby w zakresie terenów przeznaczonych pod zabudowę.

L.p.	Funkcja terenu	Różnica maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę i chłonności terenu wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]	Zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy [m ²]	Powierzchnia nowych terenów przeznaczonych w studium [m ²]
1.	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej M1 i mieszkaniowo-usługowej M2	173 650	4 725 170	4 444 628
2.	tereny zabudowy letniskowej M3	1 348	68 776	65 543
3.	tereny zabudowy wielofunkcyjnej CW	8 500	30 357	27 892
4.	tereny usług U1, U2	27 197	161 887	142 624
5.	tereny usług sportu i rekreacji U3	-15 088	-	sumaryczna powierzchnia terenów została pomniejszona
6.	tereny zabudowy produkcyjno-usługowej U4	18 306	108 964	104 696
7.	tereny infrastruktury technicznej T1	6 235	37 113	35 173

8.	tereny produkcji rolnej, hodowlanej i ogrodniczej	28 534	509 536	478 349
----	---	--------	---------	---------

6. Aktualizacja bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę – zmiana studium 2022

Tabela 1: Istniejące zasoby mieszkaniowe.

L.p.	Zasoby mieszkaniowe	2020 r.
1.	Liczba ludności	17 794
2.	Liczba osób na mieszkanie	3,46
3.	Liczba mieszkań	5 148
4.	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m ²]	102,5 m ²
5.	Powierzchnia użytkowa	527 658 m ²

/opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2022/

Tabela 2: Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową.

L.p.	Zasoby mieszkaniowe	2050 r.
1.	Wzrost ilości ludności	7400
2.	Liczba osób na mieszkanie	3
3.	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m ²]	150 m ²
4.	Liczba mieszkań	2467
5.	Powierzchnia użytkowa [m ²]	370 050 m ²
6.	Maksymalna powierzchnia użytkowa uwzględniająca niepewność procesów rozwojowych [m ²]	481 065 m ²

/opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2022/

Tabela 3: Zestawienie terenów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych.

L.p.	Funkcja terenu	Powierzchnia terenów ogółem [m ²]
1.	tereny zabudowy mieszkaniowej, w tym: MN, MNU, MW	19 828 023
2.	tereny zabudowy letniskowej ML	378 944
3.	tereny zabudowy zagrodowej MR	63 471
4.	tereny zabudowy usługowej, w tym: U, UP	628 543
5.	tereny usług sportu i rekreacji US	247 878
6.	tereny zabudowy produkcyjnej PU	800 433
7.	tereny produkcji energii PE	68 862
8.	tereny infrastruktury technicznej, w tym: IO, IT	72 940
9.	tereny produkcji rolnej, w tym: RP, RU	737 017
10.	tereny usług obsługi komunikacji KS	1 906

/opracowanie własne, 2022/

Tabela 4: Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w planach miejscowych.

L.p.	Funkcja terenu*	Powierzchnia terenów ogółem [m ²]	Powierzchnia terenów niezabudowanych [m ²]	Współczynnik redukcyjny powierzchni terenu	Wskaźnik intensywności zabudowy	Chłonność terenu wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]
1.	tereny zabudowy mieszkaniowej	19 828 023	11 719 239	0,7	0,075	430 682

/opracowanie własne, 2022/

Tabela 5: Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową i chłonności obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

L.p.	Funkcja terenu	Chłonność terenu w MPZP wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]	Maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]	Różnica maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę i chłonności terenu w MPZP wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]
1.	tereny zabudowy mieszkaniowej	430 682	481 065	50 383

/opracowanie własne, 2022/

Tabela 6: Potrzeby w zakresie terenów przeznaczonych pod zabudowę.

L.p.	Funkcja terenu	Różnica maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę i chłonności terenu w MPZP wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy [m ²]	Współczynnik redukcyjny powierzchni terenu	Wskaźnik intensywności zabudowy	Zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy [m ²]	Powierzchnia rezerwy terenu w studium 2016 [m ²]	Zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy - aktualizacja 2022 [m ²]	Powierzchnia nowych terenów przeznaczonych w zmianie studium 2022 [m ²]
1.	tereny zabudowy mieszkaniowej	50 383	0,7	0,075	1 370 965	784 532	586 433	106 801

/opracowanie własne, 2022/

ROZDZIAŁ X

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Stan prawny gruntów zidentyfikowano w zakresie informacji istotnych do podejmowania decyzji w skali i zakresie merytorycznym odpowiadającym studium, to jest w zakresie podstawowych form własności gruntów, ze szczególnym uwzględnieniem gruntów gminnych. Grunty te mają decydujące znaczenie dla realizacji większości celów i zadań publicznych związanych ze zmianą struktury przestrzennej gminy. Z informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy Wilamowice wynika, że Gmina Wilamowice dysponuje bardzo niewielkim potencjałem w zakresie niezagospodarowanych działek gminnych. Z tego powodu realizacja jakichkolwiek przedsięwzięć gminnych może wiązać się z koniecznością pozyskania gruntów.

ROZDZIAŁ XI

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na obszarze objętym studium występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych, do których należą:

- 1) obszary i obiekty chronione w myśl ustawy prawo ochrony przyrody, omówione w Rozdziale V,
- 2) obszary i obiekty chronione w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, omówione w Rozdziale VI,
- 3) obszary udokumentowanych złóż kopalin i zasobów wód podziemnych, omówione w Rozdziale XIII;
- 4) obszary i strefy chronione w myśl ustawy Prawo wodne omówione w Rozdziale XVII
- 5) kolejowe tereny zamknięte, wskazane w Decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (DZ. URZ. MliR z dnia 27 marca 2014 r. z późn. zm.)

ROZDZIAŁ XII

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Z uwagi na położenie miejscowości na obszarze Przedpola Karpat obszary osuwania się mas ziemnych są charakterystycznym czynnikiem modelującym stoki, a tym samym powszechnym zagrożeniem związanym z budową geologiczną.

Na obszarze gminy Wilamowice na podstawie „Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dla gminy Wilamowice” opracowanej przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy zidentyfikowano obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, do których należą obszary:

- osuwisk czynnych okresowo,
- osuwisk nieaktywnych,
- tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Obszary te należą do terenów mało korzystnych dla celów budowlanych, o bardzo trudnych warunkach posadowienia i realizacji inwestycji. Realizacja zabudowy na tych terenach wiąże się z potencjalnym ryzykiem wystąpienia katastrofy budowlanej, stanowiącej zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, dlatego ich przeznaczenie pod zabudowę powinno być ograniczone.

ROZDZIAŁ XIII

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

1. Złóża kopalin.

Na obszarze objętym studium występują złoża:

- 1) surowców ilastych ceramiki budowlanej:
 - „Wilamowice” - złoża o eksploatacji zaniechanej,
 - „Pisarzowice I” - złoża o eksploatacji zaniechanej,
 - „Pisarzowice II – poziom” - złoża rozpoznane szczegółowo,
- 2) węgla kamiennego „Dankowice” - złoża rozpoznane szczegółowo,
- 3) metanu pokładów węgla „Silesia Głęboka” - złoża o eksploatacji zaniechanej.

W odniesieniu do terenów złóż niezbędne jest takie prowadzenie polityki przestrzennej, które umożliwi ich eksploatację.

2. Zasoby wód podziemnych.

- 1) Część obszaru gminy Wilamowice położona jest w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 446 - Dolina rzeki Soły. Zbiornik ten jest silnie zagrożony infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Z tego powodu lokalizacja przedsięwzięć mogących wpłynąć niekorzystnie na stan wód zbiornika (takich jak na przykład składowiska odpadów) jest niewskazana.
- 2) W Wilamowicach wyznaczono cztery jednolite części wód podziemnych (JCWPd):
 - PLGW2100142,
 - PLGW2100143,
 - PLGW2200148,
 - PLGW2200152.Ich stan ilościowy i chemiczny został określony jako dobry.
- 3) Na obszarze Wilamowic stwierdzono istnienie wód geotermalnych, jednak możliwości ich gospodarczego wykorzystania nie zostały szczegółowo rozpoznane.

3. Ujęcia wód.

Na obszarze gminy Wilamowice występują cztery ujęcia wód podziemnych za pomocą studni głębinowych S-1, S-2 i P-2, P-3 w Dankowicach dla których ustanowione zostały Decyzją Wojewody Bielskiego nr OS.I.6210/20s/95 z dnia 26.10.1995 r.:

- 1) strefy ochrony sanitarnej bezpośredniej dla studni S-1 (teren wokół studni kształcie czworoboku o wymiarach 20 m x 20 m), S-2 (teren wokół studni kształcie czworoboku o wymiarach 28 m x 25 m), P-2 (teren wokół studni kształcie czworoboku o wymiarach 28 m x 25 m), P-3 (teren wokół studni kształcie czworoboku o wymiarach 20 m x 20 m) w których obowiązuje ograniczenie użytkowania gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia, ograniczenie przebywania osób nie zatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody ;
- 2) strefy ochrony sanitarnej pośredniej wewnętrznej dla studni S-1 (teren w kształcie elipsy gdzie oś dłuższa ma długość ok. 155 m), S-2 (teren w kształcie elipsy gdzie oś dłuższa ma długość ok. 135 m), P-2 (teren w kształcie elipsy gdzie oś dłuższa ma długość ok. 178 m), P-3 (teren w kształcie elipsy gdzie oś dłuższa ma długość ok. 162 m) w których obowiązuje ograniczenie rolniczego wykorzystania ścieków i gnojowicy, ograniczenie dot. zmiany w dotychczasowym użytkowaniu gruntów ;
- 3) strefa ochrony sanitarnej pośredniej zewnętrznej - wspólna dla wszystkich studni, o kształcie zbliżonym do elipsy gdzie oś dłuższa ma długość ok. 1200 m, oś krótsza ok. 600 m w której obowiązuje ograniczenie lokalizowania nowych ujęć wody, ograniczenie lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych, ograniczenie lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu;

Na obszarze gminy Wilamowice występuje strefa ochrony sanitarnej pośredniej zewnętrznej dla ujęcia „Zasole” w Oświęcimiu ustanowiona Decyzją Starosty Oświęcimskiego nr SOS-6210/31/99 z dnia 5 sierpnia 1999 r. skorygowana postanowieniem Starosty Oświęcimskiego nr WOŚ.6210/31/99/10 z dnia 17 grudnia

2010 r. Strefa ochrony sanitarnej pośrednia zewnętrzna posiada kształt zbliżony do elipsy o wymiarach – oś podłużna około 21000 mb, oś poprzeczna około 12000 mb. W strefie ochrony pośredniej zewnętrznej ujęcia „Zasole” w Oświęcimiu nakazuje się ograniczenie użytkowania gruntów rolnych w zakresie:

- rolniczego wykorzystania ścieków;
- stosowania nawozów sztucznych oraz chemicznych środków ochrony roślin;
- dokonywania zmian w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu terenów strefy;
- lokalizowania ferm chowu zwierząt.

4. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Na obszarze objętym studium nie występują udokumentowane kompleksy składowania dwutlenku węgla.

ROZDZIAŁ XIV

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na obszarze Wilamowic występują tereny górnicze:

- Czechowice II
- Kaniów III B
- Wilamowice

ROZDZIAŁ XV

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej przedstawia rysunek ID.

1. System komunikacji drogowej.

Przez Wilamowice nie przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie.

Podstawowe powiązania komunikacyjne pomiędzy Wilamowicami a gminami ościennymi realizowane są poprzez drogi powiatowe. Łączna ich długość na obszarze Wilamowic wynosi 53,983 km. Do dróg powiatowych należą:

- 4444S: Czechowice – Dziedzice – Bestwina – Dankowice – Jawiszowice, klasy Z
- 4485S: Bielsko-Biała – Wilamowice – Jawiszowice, klasy Z, od skrzyżowania z drogą 4490S - klasy L,
- 4484S: Pisarzowice – Kozy, klasy L,
- 4486S: Harszówki – Pisarzowice, klasy L,
- 4487S: w Heczmarowicach, klasy L,
- 4488S: Stara Wieś – Wilamowice – Heczmarowice – Kęty, klasy L,
- 4489S: Kaniówek – Dankowice – Stara Wieś, klasy L,
- 4490S: Zasole Bielańskie – Wilamowice, klasy L,
- 4491S: Bielany – Zasole Bielańskie, klasy L,
- 4492S: ul. Pułaskiego, klasy L,
- 4493S: ul. Sienkiewicza, klasy L,
- 4494S: ul. Mickiewicza, klasy L,
- 4495S: ul. Kościuszki, klasy L,
- 4496S: ul. Bilczewskiego, klasy L,
- 4497S: ul. Konopnickiej, klasy L,
- 4498S: ul. Piłsudskiego, klasy L.

Na terenie Wilamowic zlokalizowane są również drogi gminne i wewnętrzne, za pośrednictwem których realizowana jest głównie obsługa komunikacyjna poszczególnych nieruchomości, zarówno zabudowanych jak i rolnych.

Przez obszar gminy Wilamowice przebiega planowany odcinek drogi ekspresowej S1 wraz z węzłem w rejonie ulicy Krakowskiej.

System komunikacji drogowej jest dostosowany do potrzeb gminy. Pomimo braku dróg wysokich klas i kategorii gmina jest dobrze skomunikowana. Wzdłuż zachodniej granicy gminy, w odległości ok. 7 km przebiega droga DK1. Dojazd do jej węzłów z centrów Dankowic i Starej Wsi zajmuje ok. 10 minut. Węzeł na styku dróg ekspresowych S1 i S69, z którego w ciągu ok. 15 minut można dojechać do Żywca i Cieszyna, zlokalizowany jest w odległości ok. 4 km od południowej granicy Pisarzowic.

2. System komunikacji publicznej.

Przez gminę Wilamowice przebiega magistralna dwutorowa trasa kolejowa nr 93 relacji Trzebinia – Zebrzydowice (odcinek Oświęcim OWA – Czechowice-Dziedzice). Na jej trasie, na obszarze gminy zlokalizowany jest jeden przystanek kolejowy - Dankowice. Ze stacji w Dankowicach odjeżdżają pociągi w kierunku Katowic, Cieszyna, Czechowic-Dziedzic, Oświęcimia, Bielska-Białej, jednak częstotliwość ich kursowania nie jest zbyt duża - ze stacji odjeżdża ok. 15 pociągów dziennie. Ze względu na peryferyjne położenie stacji kolejowej oraz niewielką liczbę i częstotliwość obsługiwanych połączeń znaczenie transportu kolejowego dla gminy jest marginalne.

W zakresie komunikacji autobusowej na obszarze gminy działają PKS Bielsko-Biała, MZK Kęty, MZK w Bielsku-Białej i Transkom Skoczów. Zapewniają połączenia z Bielskiem-Białą, Czechowicami-Dziedzicami, Oświęcimiem, Bielaniem.

3. Infrastruktura techniczna.

Przez obszar gminy Wilamowice przebiega dwutorowa linia elektroenergetyczna 220kV relacji Bujaków – Liskovec, Bujaków – Komorowice. Wzdłuż linii powinien być zachowany pas techniczny o szerokości 25 m z obu stron od osi linii. Na obszarze objętym studium znajduje się także dwutorowa linia 110 kV relacji Komorowice – Jawiszowice. Przez gminę przebiegają również sieci średniego napięcia. Linie niskiego napięcia zapewniają dostęp do sieci elektroenergetycznej na wszystkich terenach zabudowanych.

Na obszarze Wilamowic zlokalizowane są wodociągi: przesyłowy i magistralny, przebiegające przez północną i wschodnią część gminy. Wzdłuż tych wodociągów powinien być zachowany pas techniczny o szerokości 10 m z obu stron od osi. Sieci rozdzielcze zlokalizowane są we wszystkich miejscowościach gminy.

W gminie Wilamowice zlokalizowane są trzy oczyszczalnie ścieków.

Dostęp do sieci kanalizacyjnej mają mieszkańcy obszarów zwartej zabudowy Wilamowic, Pisarzowic, Heczarnowic, częściowo także Starej Wsi i Dankowic.

Przez obszar gminy Wilamowice przebiegają gazociągi średnioprężne i niskoprężne oraz stacje redukcyjne:

- I° – Pisarzowice, ul. Bielska, Dankowice,
- II° – Wilamowice, ul. Więżniów Oświęcimia.

Przez obszar gminy przebiega również gazociąg wysokiego ciśnienia DN 400 PN 6,3 MPa Oświęcim-Komorowice. Dodatkowo planowana jest inwestycja pn.: „Budowa gazociągu Skoczów – Komorowice – Oświęcim – Tworzeń wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województw małopolskiego i śląskiego. Etap III Gazociąg wysokiego ciśnienia DN 500 MOP 8,4 MPa relacji Skoczów-Komorowice-Oświęcim”.

Zgodnie z informacjami Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o. o. obszar gminy zgazyfikowany jest w 90%. Z gazu korzysta blisko 78% mieszkańców gminy (GUS, dane za 2014 r.)

W związku z następującym rozwojem technologii telekomunikacyjnych, zastosowaniem sieci telefonii bezprzewodowej i stałą poprawą dostępności do internetu dostępność usług telekomunikacyjnych na terenie gminy należy uznać za wystarczającą.

4. Gospodarka odpadami.

Na obszarze gminy Wilamowice nie są zlokalizowane żadne instalacje gospodarki odpadami. Odpady wytwarzane w Wilamowicach odbierane są przez składowisko odpadów komunalnych w Kętach.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajduje się w miejscowości Wilamowice przy ul. Spółdzielczej 2 i przyjmuje przeterminowane leki, baterie, akumulatory, chemikalia, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble, odpady wielkogabarytowe, zużyte opony z samochodów osobowych, dostawczych, ciężarowych, traktorów, odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z prowadzenia drobnych prac.

Ze względu na gęstą sieć rzeczną, występujące ujęcia wód podziemnych wraz ze strefami ochronnymi, zasięg głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP 446 Dolina Soły) i wysoki stopień zagrożenia infiltracją zanieczyszczeń, lokalizacja instalacji gospodarki odpadami na terenie gminy jest niewskazana.

5. Odnawialne źródła energii.

Energię odnawialną na obszarze Wilamowic wykorzystuje się sporadycznie, jednak w związku z potrzebą ochrony środowiska poprzez ograniczenie tzw. „niskiej emisji” w perspektywie najbliższych lat przewiduje się wzrost wykorzystania energii odnawialnej, głównie słonecznej i nagromadzonej w środowisku.

Na obszarze Wilamowic stwierdzono istnienie wód geotermalnych, jednak możliwości ich gospodarczego wykorzystania nie zostały szczegółowo rozpoznane.

Najczęściej stosowanym i dostępnym źródłem energii odnawialnej jest energia słoneczna. Może być ona przetwarzana w energię ciepłą w kolektorach cieczowych i powietrznych lub w energię elektryczną w ogniwach fotowoltaicznych. Wykorzystanie energii słonecznej może mieć miejsce w budownictwie, szczególnie w nowym, poprzez odpowiednie usytuowanie i konstrukcję budynków (technologia pasywna), zastosowanie odpowiednich technologii i urządzeń umożliwiających wykorzystanie promieniowania słonecznego do podgrzewania ciepłej wody użytkowej i wody basenowej oraz ogrzewania pomieszczeń

(technologia aktywna). Możliwe jest także wyznaczenie obszarów, szczególnie stoków o południowej ekspozycji pod realizację elektrowni solarnych.

Ze względu na sąsiedztwo terenów, stanowiących cenne siedliska ptasie, lokalizacja elektrowni wiatrowych jest niewskazana.

ROZDZIAŁ XVI

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego wpisano zadanie o znaczeniu ponadlokalnym - budowę drogi ekspresowej S1.

ROZDZIAŁ XVII

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na podstawie map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) dla rzek Wisły i Soły oraz na podstawie Studium ochrony przeciwpowodziowej Dyrektora RZGW w Krakowie, określającym obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią dla obszarów nieobwałowanych w zlewni potoków Pisarzówki i Słonicy zidentyfikowano:

- 1) obszary szczególnego zagrożenia powodzią w myśl przepisów ustawy prawo wodne,
- 2) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat,
- 3) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- 4) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- 5) obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego;
- 6) wały przeciwpowodziowe.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują:

- 1) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, określone na podstawie map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) dla rzek Wisły i Soły, w tym:
 - tereny pomiędzy brzegiem rzeki, a wałem przeciwpowodziowym,
 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%),
 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%),
- 2) obszary szczególnego zagrożenia powodzią od potoków Pisarzówka i Słonica, określone w oparciu o zasięg zalewu o prawdopodobieństwie przewyższenia 1% zgodnie ze Studium ochrony przeciwpowodziowej Dyrektora RZGW w Krakowie, określającym obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią dla obszarów nieobwałowanych w zlewni potoków Pisarzówki i Słonicy.

Obszary te podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z obowiązujących przepisów prawa wodnego.

ROZDZIAŁ XVIII

WNIOSKI I WYTTCZNE Z UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. **Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.**
 - 1) Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego zagospodarowania i przeznaczenia terenów oraz zasięgów istniejących sieci infrastruktury technicznej są podstawową wytyczną dla określania kierunków przeznaczenia terenów oraz zasięgu planowanych terenów zurbanizowanych.
 - 2) Obszar gminy w całości objęty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, których ustalenia powinny być uwzględnione w studium.
 - 3) W ustawowym terminie przyjmowania wniosków oraz na etapie poprzedzającym procedurę sporządzenia studium, zgłoszono znaczną ilość terenów, w których wskazano na potrzebę zmiany dotychczasowego przeznaczenia terenów. Powinny one w miarę możliwości zostać uwzględnione w studium i powodować modyfikację przeznaczeń terenów ustalonych w planach.
2. **Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.**
 - 1) W zakresie wymogu ochrony ładu przestrzennego konieczne jest przyjęcie polityki przestrzennej zmierzającej do utrzymania charakterystycznego dla Wilamowic typu krajobrazu: generalnie zwartych miejscowości, oddzielonych od siebie kompleksami terenów otwartych - pól uprawnych i stawów wraz z towarzyszącymi im zadrzewieniami. Studium winno zagwarantować nie dopuszczanie do zlewania się poszczególnych miejscowości, utrzymanie ich zwartego charakteru, ochronę charakterystycznych panoram i wglądów. Istotne jest również nie dopuszczanie do powstawania konfliktów przestrzennych związanych z kierunkami przeznaczenia terenu czy intensywnością jego zagospodarowania.
 - 2) Wyraźne przekształcenia stanu zagospodarowania rzutujące na stan ładu przestrzennego wiązać się będą z wyznaczeniem przebiegu drogi ekspresowej S1 i wysoką presją na tereny niezabudowane Pisarzowic, związane z ich przekształcaniem w obszar przedmieścia, funkcjonalnie związanego z Bielskiem-Białą. Ze względu na fakt, iż przekształcenia wydają się nieuniknione, w studium konieczne jest uwzględnienie nowego charakteru tych obszarów i wypracowanie polityki przestrzennej, która umożliwi zachowanie stanu ładu przestrzennego pomimo zmian w zagospodarowaniu.
3. **Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.**
 - 1) Urozmaicona rzeźba terenu i sąsiedztwo pasm Beskidu powodują, że Wilamowice stanowią atrakcyjny pod względem krajobrazowym obszar dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego. Niewielkie nachylenia stoków, korzystne dla realizacji zabudowy oraz infrastruktury dodatkowo ten efekt wzmacniają.
 - 2) Występowanie utworów fliszowych wiąże się z występowaniem osuwisk.
 - 3) Ze względu na niewielką lesistość gminy, istniejące kompleksy leśne powinny być w miarę możliwości zachowywane. Wskazane jest także wyznaczanie terenów do zalesienia oraz ochrona istniejących i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych.
 - 4) Część obszaru gminy Wilamowice położona jest w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 446 - Dolina rzeki Soły. Zbiornik ten jest silnie zagrożony infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Z tego powodu lokalizacja przedsięwzięć mogących wpłynąć niekorzystnie na stan wód zbiornika (takich jak na przykład składowiska odpadów) jest niewskazana.
 - 5) W Wilamowicach wyznaczono cztery jednolite części wód podziemnych (JCWPd): PLGW2100142, PLGW2100143, PLGW2200148, PLGW2200152. Ich stan ilościowy i chemiczny został określony jako dobry.
 - 6) Na terenie Wilamowic występują obiekty i obszary chronione: obszary Natura i pomniki przyrody
 - 7) Na terenie Wilamowic występują tereny proponowane do ochrony:
 - Staw Harszówki w Pisarzowicach - Harszówkach,
 - Las Starowiejski w Starej Wsi.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

- 1) Na terenie Wilamowic występują obiekty wpisane do rejestru zabytków, dla których obowiązują przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- 2) Na terenie Wilamowic występują obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków, dla których w studium należy wskazać wytyczne określania zasad ich ochrony w planach miejscowych,
- 3) Na terenie Wilamowic występują stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia.

- 1) Za wzrost liczby mieszkańców odpowiadają głównie migracje. Oznacza to, że Wilamowice postrzegane są jako atrakcyjne miejsce zamieszkania. Migracje od dłuższego czasu utrzymują się na stałym poziomie i nie należy zakładać ich gwałtownego spadku. Jednocześnie w ostatnich latach stale, choć w niewielkim tempie wzrasta liczba urodzeń. Publikowane przez GUS dane dotyczące prognozowanej liczby ludności wskazują na tendencję wzrostu liczby mieszkańców powiatu bielskiego, a Wilamowice wykazują jeden z największych w powiecie przyrostów liczby ludności.
- 2) Przeprowadzone analizy demograficzne wskazują na dalszy wzrost liczby ludności w Wilamowicach, co wiązać się będzie z koniecznością realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z nią infrastruktury. Dynamika wzrostu liczby ludności w mieście i sołectwach wskazuje na fakt, że obszarem szczególnie intensywnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej będą tereny sołectw.
- 3) Warunki życia mieszkańców pod względem warunków mieszkaniowych są bardzo dobre. Budynki są w większości nowe, mieszkania duże i dobrze wyposażone w urządzenia techniczne. Jedynym mankamentem pozostaje dostęp do sieci kanalizacyjnej w obszarach wiejskich gminy. Liczba mieszkańców terenów wiejskich korzystających z kanalizacji wykazuje jednak w ostatnich latach dynamiczny wzrost, który od 2007 r. do 2013 r. wyniósł ponad 8%.

6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

- 1) Na obszarze Wilamowic występują obszary osuwisk, jak również obszary zagrożone ich powstawaniem. Osuwanie się mas ziemnych stanowi poważne i bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia. Konieczne jest podjęcie działań ograniczających możliwość realizacji nowej zabudowy w tych terenach, a także zachowanie odpowiednich środków ostrożności w trakcie realizacji przedsięwzięć, mogących powodować podcięcie stoków i uaktywnienie osuwisk. Wskazane jest prowadzenie działań prowadzących do stabilizacji zagrożonych stoków poprzez ich zadrzewianie.
- 2) Na obszarze Wilamowic występują obszary narażone na ryzyko powodzi. Na obszarach tych, w celu przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa ludności i jej mienia, niezbędne jest ograniczenie możliwości realizacji nowej zabudowy oraz kształtowanie zagospodarowania terenu umożliwiającego odpływ wód powodziowych. W celu ochrony terenów już zainwestowanych wskazane jest ich zabezpieczanie, w tym poprzez budowę zbiorników retencyjnych i wałów przeciwpowodziowych.
- 3) Zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia stanowi stan infrastruktury drogowej. Drogi w Wilamowicach są często wąskie, bez poboczy, co znacznie podnosi ryzyko wystąpienia wypadków drogowych. Z tego powodu, w miarę możliwości należy dążyć do dostosowania szerokości dróg do obowiązujących przepisów - ich poszerzania oraz realizacji poboczy, chodników, ścieżek rowerowych.
- 4) Pośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia stanowi spowolnienie lub zahamowanie tempa rozwoju gospodarczego, powodujące wzrost niekorzystnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie i przestępczość. W celu zapobiegania niekorzystnym zjawiskom gospodarczo-społecznym konieczna jest troska o zrównoważony rozwój gminy - racjonalne, sprzyjające inwestowaniu przeznaczanie terenów pod funkcje mieszkaniowe i gospodarcze.

7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy.

- 1) W związku ze sformułowanymi w dokumentach strategicznych gminy zadaniami, w studium należy umożliwić objęcie ochroną nowych obiektów i obszarów przyrodniczo-krajobrazowych, dążąc do ograniczenia w ich zasięgu możliwości realizacji nowej zabudowy lub określając na jakich warunkach zabudowa może być realizowana. Należy także uwzględnić planowany rozwój infrastruktury turystycznej, umożliwić realizację szlaków, punktów widokowych, szczególnie w obszarach

- atrakcyjnych krajobrazowo. Istotne będzie również zapewnienie zachowania atrakcyjności krajobrazowej obszaru między innymi poprzez zachowanie odpowiednich relacji pomiędzy krajobrazem terenów zabudowanych i otwartych, umożliwienie ekspozycji atrakcyjnych wglądów i panoram.
- 2) Z analizy uchwały budżetowej wynika, iż potrzeby i możliwości rozwoju gminy związane są głównie z tworzeniem dobrych warunków zamieszkania - zapewnieniem dostępu i wysokiej jakości usług edukacyjnych oraz mediów, rozwijaniu infrastruktury społecznej i kulturalnej, umożliwiającej ciekawe spędzanie czasu wolnego. Wskazane w Programie ochrony środowiska dla Gminy Wilamowice cele i zadania związane z szeroko rozumianym rozwojem turystyki pozostają niedofinansowane.
- 8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.**
Gmina Wilamowice dysponuje bardzo niewielkim potencjałem w zakresie niezagospodarowanych działek gminnych. Z tego powodu realizacja jakichkolwiek przedsięwzięć gminnych może wiązać się z koniecznością pozyskania terenów.
- 9. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.**
Na obszarze objętym studium występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych, do których należą:
- obszary Natura 2000 i pomniki przyrody chronione w myśl ustawy prawo ochrony przyrody,
 - obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz stanowiska archeologiczne chronione w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
 - obszary udokumentowanych złóż kopalin i zasobów wód podziemnych,
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe i strefy ochronne ujęć wody chronione w myśl ustawy Prawo wodne,
 - tereny kolejowe, wskazane jako tereny zamknięte.
- 10. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.**
- 1) Na terenie gminy Wilamowice zidentyfikowano obszary osuwisk czynnych okresowo, osuwisk nieaktywnych, tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.
- 2) Obszary te należą do terenów mało korzystnych dla celów budowlanych, o bardzo trudnych warunkach posadowienia i realizacji inwestycji. Realizacja zabudowy na tych terenach wiąże się z potencjalnym ryzykiem wystąpienia katastrofy budowlanej, stanowiącej zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, dlatego ich przeznaczenie pod zabudowę powinno być ograniczone.
- 11. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.**
- 1) Na obszarze objętym studium występują złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej, węgla kamiennego, metanu pokładów węgla, w odniesieniu do których niezbędne jest takie prowadzenie polityki przestrzennej, które umożliwi ich eksploatację.
- 4) Na obszarze Wilamowic stwierdzono istnienie wód geotermalnych, jednak możliwości ich gospodarczego wykorzystania nie zostały szczegółowo rozpoznane.
- 5) W Dankowicach występują cztery ujęcia wód wraz ze strefami ochrony.
- 12. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.**
Na obszarze Wilamowic występują tereny górnicze: Czechowice II, Kaniów III B, Wilamowice.
- 13. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.**
- 1) Przez obszar gminy Wilamowice przebiega planowany odcinek drogi ekspresowej S1 wraz z węzłem w rejonie ulicy Krakowskiej.
- 2) Na terenie Wilamowic zlokalizowane są drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne.
- 3) Przez gminę Wilamowice przebiega magistralna dwutorowa trasa kolejowa nr 93 relacji Trzebinia – Zebrzydowice

- 4) Stopień rozwoju sieci infrastruktury technicznej jest generalnie wystarczający. Rozbudowy wymaga jedynie sieć kanalizacyjna, która obecnie nie obejmuje swoim zasięgiem wszystkich gęsto zabudowanych obszarów gminy.
- 14. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.**
W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego wpisano zadanie o znaczeniu ponadlokalnym - budowę drogi ekspresowej S1, której budowa winna być uwzględniona w studium.
- 15. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.**
Na obszarze gminy Wilamowice zidentyfikowano obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Obszary te podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z obowiązujących przepisów prawa wodnego.